

Haáz Rezső Múzeum
Tudományos Könyv
Székelyudvarhely

Ex Oblatione Spion
Luvassus Michaelis
Sclerhi

Haaz Rezső Múzeum
Tudományos Könyvtár
Székelyudvarhely

L. D. G. R. M. D. D. D.
in unum venit sub
crea. D. D. M. D. D.
geria. ex

D. D. G. R. M. D. D.

G. R. M. D. D. 3506.

Tudományos Könyvtár
Székhelyi hely

D. D. G. R. M. D. D.

C Z I D. SZOMORÚ JÁTEK.

Mellyet hajdon

KORNEILLE PÉTER

Frantzia nyelven készített.

Mostan pedig

Magyar Versekkbe foglalt

GROF TELEKI ÁDÁM.

AZ TSÁSZÁRI ÉS APOSTOLI KIRÁLYI FEL-
SÉG' ARANY KOLTSOS KOMORNYIK HIVE,
ÉS N. KÖVÁR-VIDEKE FŐ KAPITÁNNYA

KOLO'SVÁRA TIT.

a' Ref. Coll. Betüivel, 1773. Éltend.

1588

Imprimatur.

CIBINII, Die 10 Septembr. 1773.

PIUS EPISCOPUS.

mp.

ELÖLJÁRO BESZÉD.

Nem kétlem kedves Olvasó! tudod a' Néző Játékoknak régiségeket; Tudod a' múlt Százban lött nagy elő-meneteleket, 's minden Európai pallérozott Nemzetek' nyelveken való bövségét és divatyát. De hogy Magyar nyelven, sem nem játszodtatnak; sem pedig egyen kettön kívül nem is íratattak, vélem együtt méltán tsudálhatod. Mert valamint az illy' munkáknak kéfzítéséhez, éles Elme, 's jó íz érzés kívántatik; úgy annak akármelly Nemzetek között-is egy tsalhatatlan jele, hogy a' hol az efféle jeles munkák bővölkednek; a' Gustusnak, jó íz-érzésnek ottan Templo-ma és lakó Szállása építettett, 's nem lehet sz pedig Nemzetednek olly' kegyetlen és igazságtalan ítélője; hogy ezt akár az Elmének tehetségeire, akár a' Testnek

E L Ö L - J Á R O B E S Z É D.

munkáira nézve más Nemzeteknél alább valónak ítélfhesed. Az Magyar nyelvnek fziükségét, 's az erős indúlatok nyomos kifejezésére való elégtelenségét sem hántorgathatod, mert félő hogy azzal magadat el-árúlod, hogy még fzületett nyelvedet sem tudod. Forgatod talám az Idöknek mostohaságát, 's a' fok vízontagságokat, de ha MÁTYÁS KIRÁLY, 's BETHLEN GÁBOR régentén Olasz Éneklöket; 's ma-is fok Magyarok Német avagy Frantzia Comediafokat fok költséggel tarthatnak; magok Nemzetekből valókat miért nem formálhatnak? 's talám ennek egyéb valóságos okát, vélem együtt nem-is találhatod; hanem Nemzetednek azon hibás és már óh fájdalom! közönseges fzikását, hogy a' maga nyelvét ne tudgya, vagy ha tudgya-is, de semmit szépnek, 's jónak ne állitson valami Magyarból, vagy Magyarúl kézfítetett, 's így idegen, 's költsönözött tollak-

ELŐLJÁRO BESZED.

lakkal büszkélkedvén, a' magáét el-húllassa. Érezzük az Idegen nyelveken írott Könyvek' szépségét; de a' magunkét olvasni ne resteljük! Tanuljunk 's tudjunk más nyelveket, de a' magunkét el ne felejtjük; sőt azon igyekezzünk; hogy az Magyar Könyveknek mind bővsége, 's mind pedig betse leheffen, ha tsak a' Magyarok között-is.

Vedd hát Kedves Olvasó; ezen híres Frantzia SZOMORU JÁTÉK Magyarra lött fordítását, kedvesen; 's ennek kedvelésével, adj másoknak, mind többek fordítására; mind pediglen újjak' írására való kedvet 's alkalmatosságot. Én pedig ha tettzésemet ez iránt meg nem nyerhetem-is: mindazon-által fáradozásomat nem sajnálom; mert egyéb dolgaimtól való üres óráimban, időmet leg-alább haszontalanúl nem töltöttem. Légy jó egészségben!

Irtam Somkúti Házamnál.

1773-dik Ezentendőben.

A' BESZÉLGETŐ SZEMÉLLEK.

FERDINÁND,	Castiliának első Királja.
URRAKA,	Király Kis-Afzszony.
DIEGO,	Rodrigo Attya.
GÓMES,	Gormási Gróf, Chiméné (Attya.
RODRIGÓ,	Chiméné Szeretője.
SÁNCHE,	Chiméné Szeretője
ARIÁS,	Castiliai Fő Emberek.
ALONZÓ,	
CHIMÉNÉ,	Gómes Léánya.
LEONÓRA,	A' Király Kis - Afzszony' (Tanító Afzszonya.
ELVIRE,	Chiméné Tanító Afzszonya.
Egy PÁ'SI,	A' Király Kis-Afzszonyé.

A' dolog esik Sévilla Várofsában.

ELSŐ

ELSŐ FEL - VONAS.

ELSŐ KI-JÖVETEL.

CHIMÈNE, ELVIRE.

CHIMÈNE.

ELVIRE! ha fzerettz, ne titkold-el tőlem,
Szólj! mit beszélt veled az Atyám felőlem?

ELVIRE.

Repes még mostan-is Szívem, 's azt mondhatom,
(Szeme tükörében, Szívét mint láthatom;)
Betsülli Rodrigot, 's mint Nagysád úgy várja
Hogy Nagysádé legyen, 's Nagysád az ő Párja.

CHIMÈNE.

Kérlek másodszor-is, mond-meg, miből véled
Hogy tettzésem tetsék, szólj! honnan ítéled?
Illy' kedves befédnek minsten elégsége,
Mond-meg, mi leheszen Szívem reménysége?

Szabados lángolást Szerelmünk tüzének,
 Nem ígérhettz elég erőt melegének.
 Mit mondott az Atyám, midön befélltetted:
 Hogy Rodrig és Sánche érttem körülöttem
 Járnak; nem tudja-é hogy nékem kedvesebb
 Egyik mint a' másik, mivel érdemesebb?

E L V I R É.

Nem! mert úgy festettem a' Nagyságod Szívét,
 Mint a' ki nem lötte egyikre - is ívét.
 Egyikhez Sem hajló, 's Attya akaratja
 Ahoz, kihez tettzik, Szívét kaptsoltatja.
 Illy' engedelmeség bé-hatott Szívére,
 'S Az öröm könyveket húzott-le szemére.
 És mivel hogy unfol a' Nagysád' kérése,
 Im e' volt Attyának vélem beféllése:
Chiménének látom a' Virtus vezére,
De ök-is mind ketten méltók Chiménére.
Ifjúság 's Nemes vér láttzik bomlokokon,
Hívség a' Szívekben, 's erő a' karokon.
De kivált Rodrignak egész ábrázattya,
Nemes Szívét mint - egy tükröben mutatya.
Olly' Vitézi Nemből vett ez eredetet,
Laurus koforukkal melly ékesítettet.
Annak idejében Pár nélkül volt Attya,
'S Nagy viselt dolgait ma-is tsudáltattya.
Rántzai mettzették vénbedt bomlokára
Szép dolgait, mint-egy rajzolás módjára.

A' mit éppen láttam, Fiáról azt vélem
 'S Ha Lányom kereti, örömmel felelem.
 Félbe kelle hagyni, el-jövén az óra
 A' Tanátsba méne, és én azt mind jóra
 Magyarázom; 's ezen kevés beszédében
 Látom, hogy mellyikhez vonzódjék szívében.

A' Király most választ Tanítót Fijának,
 Hogy tanuljon lenni Attya ez Hazának.
 Ez Hívata! Ötet leg-inkább illeti
 Nints más, ezt érdemlik nagy tselekedeti.
 Vitéz dolgaiban, mivel nintsen Párja
 E' Hívata! méltán, 's Pár nélkül-is várja.
 És mivel Rodrig már az Attyát rá vette
 Hogy a' Tanátsból ki-jövén ő érette
 Szóljon; tudom dolgát nyomoson folytattya.
 Azért Nagyságod-is jó végét várhattya.

C H I M E N E.

Nem tudom; de Szivem mint Tenger hánkódik
 Nem örülhet; roszat képzél, és aggódik.
 A' Szerentse fordul; 's tündér ábrázattya,
 Félek most-is mérget hoz mérges falattya.

E L V I R E.

E' félelem árnyék, 's majd femmivé lézen.

C H I M E N E.

Mennyünk! én mindenre tartom magam' kézen.

(El-mennek)

MÁSODIK KI-JÖVETEL.

URRAKA, LEONORA, 's egy Udvari Pá'si.

Eredj Páfi, fiess! mond-meg Chiménének,
Ohajtóm látását kedves Személyének.

Tsudálom mért késik, és alig várhatom.
(a Pá'si el-mégyen)

L E O N O R A.

Felséged minden nap, most is, mint láthatom
Chimenével akar csak azért állani:
Hogy kíván Szerelme dolgáról hallani.

U R R A K A.

Nintsen ez ok nélkül, mert benne e' tüzet,
Én lobbantottam-fel, 's az én Kezem fűzet
Illy' lántzot, a' mellyel Rodrigot Szívére
Kötöttem, hogy jutna valaha kezére.
És így magam lévén Szerelmek' fzerzője,
Méltán kívánok - is lenni végezője.

L E O N O R A.

De még is Felséged bádgyatt Szívet mutat,
Mikor a' Hír róllok kedves szellőt fűtat.

Ez a' hív Szeretet, melly benne vígságot
Szerez; illy' nagy Szívnek ad e' bádgyattságot?
'S Ha Felséged egybe kelésekbe vehet
Illy' nagy reft; örömök, bánattya hogy lehet?
De bátor kérdésim, talám fokra mennek.

UR-

U R R A K A.

Mivel-hogy titkaim, látom csak gyötrenék,
Hald-meg, mik hervasztnak, 'sbágyasztanak engemet,
És melly mérges nyílak febhetik Szívemet.

Erös a' fzeretet, 's válastás nélkül lö,
Igy kit másnak adok azzal sérteget ő
'S Szeretem - - -

L E O N O R A.

Rodrigot Felséged fzereti!

U R R A K A.

Lásd, ha valaki csak Nevét emlegeti,
Meg-gyözetett Szivem repes és fel-lobban
Érzi gyengeségét.

L E O N O R A.

Szívem már meg-dobban,

És ha Felségednek ki-mondani mérem,
E' fzerelmet, én nagy hibának esmérem.

El-felejtette - é Felséged ki légyen?

Hogy egy Nemes Urat fzerelmébe végyen.
Illy' vízfzás dologról, vallyon mit ítélne
A' Király, ha tudná, 's az Ország mit vélne?

U R R A K A.

Jól tudom! és vérem' inkább ki ontanám,
Mint Királyi rangom alatonitanám.

Mondhatnam ugyan, hogy vigyáz csak érdemre
A' Nemes Szív, 's arra gyúlad fzerelemre.

'S Ha kívánnám még ezt tovább mentegetni,
 Ezer példát tudnék erre emlegetni.
 De nem ketsegtetem ezzel vonzódásom'
 Hogy magam' meg-győzzem, az minden vágyásom
 Királyi Vér vagyok, magamban forгатom,
 Szívem Királyt illet, másnak nem adhatom!
 Sebes ugyan Szívem, de Kitől febhetett
 Másnak adja; mivel hozzá nem illhetett.
 Azért Szívem' tüze meg-enyhítésére
 Chimenét kötöttem Rodrig bilintsére.
 Ne tsudáld hát, Szívem hogy most örül, most fél,
 Egybe kötéseken bűt és örömet lél.
 Egybe kelésekkel el-véő reménységem,
 És reménség nélkül lézen tsendességem.
 Mert reménség által él tsak a' Szeretet,
 E' nélkül holt állat és el-temettetett.
 Midön Chiménével Rodrigo egybe kél,
 Halálban életet febhetett Szívem lél.
 Mind addig pediglen, főrnyen gyötrettetem
 Míg velle egybe kél; 's Rodrigot fzeretem.
 'Tölle meg-válásom', ah! titkos fájdalom,
 Kívánom, és még-is fájdalommal válom.
 Oh kín! óh fájdalom! óh tsuda fzeretet!
 Ahoz kaptsolódik Szívem, kit meg-vetett.
 Két ellenkező réő ostromol engemet,
 Szívem fzeret; elmém hánnya nagy Nememet,
 E' Párosodástól mindenképen félek,
 Ha most jót reménlek, majdon roőőat vélek.

Mérges, sőt halálos, akármiként légyen,
Igy Szerelmem gyötör, úgy meg-öl a' fégyen.

L E O N O R A.

Mind ezek így lévén, másként gondolkozom;
Felségedet fánom, 's immár nem okozom.

Sohajtok, sőt én-is réft vézek azokban,
De mivel illy' édes 's kínzó gonofzokban
Felséged Virtussa, minden ostromokat
Ki-áll; 's vízza veri az el-lött nyíllakat:

Háborodott Szíve, még ér tsendeséget,
Bízzék, 's az időtől várjon kívánt véget.
Bízzék az Egekben, 's lézen fegedelme
Ártatlan Szívének, hathatós védelme.

U R R A K A.

Minden reménységem, bidd-el, füst és pára,

U D V A R I P Á 'S I.

Chimené már el-jött parantsolatjára.

U R R A K A.

Eredj, ne hadd ott kün, tsak magára lenni.

L E O N O R A.

'S Felséged itt eped! jobb lefz hozzá menni.

U R R A K A.

Mégyek én-is mingyárt, tsak rendbe fedhessem
Ábrázatom'; 's búmat rólla el-üzhessem.
Egek! kikben veti Szívem reménségét
Adjátok már kérlek bánatimnak végét!

Hánykódó Szívemnek legyen nyúgodalma,
 És betsületemnek nállatok óltalma.
 Bóldogságom' látom más bóldogságában
 Hárman bóldogulnak egy' barátságában.
 Egybe kelésekkel lántzaim öldjátok,
 Vagy Szívemnek nagyobb erejét adjátok.
 Mennyünk Chiménéhez, mert fokáig késem,
 Talám befédében lézen enyhülésem.
 (El-mennek)

HARMADIK KI-JÖVETEL.

G O M E S, D I E G O.

G O M E S.

A' Király' Kegyelme, olly' Tíftre emele
 Tégedet, mellyet tsak Gomes érdemele.
 'S A' Király' Fiát már te fogod nevelni.

D I E G O.

A' Király az Embert meg-tudja fémelni.
 'S Hogy régi érdemem' meg-jutalmaztattya,
 Hogy ő igaz legyen azzal meg-mútattya.

G O M E S,

A' Királyok fínt' úgy Emberek mint mások,
 'S Nékik-is mint másnak, van néha botlások.
 illy' válastás által a' ferény-is restül,
 Hogy a' jelen való érdem tsak porban ül.

D I E G O.

Hadgyuk-el! mert látom vagy meg illettetett,
Légyen! e' Választás kedvezéssel is lett.

De hogy Királyunknak már egyfzer ugy tettzett,
Hogy nekünk is tetsék, tettzése törvényt tett.
Jobb hogy e' Tiszttemhez köfs más tisztességet,
Házunk közt ferezvén örök fővettséget.

Egy Fiam van, adjad annak Léányodat
Ne vond meg-mi töllünk e' barátságodat.
Ez által ferezhettz nekik bóldogságot,
Köztünk pedig köthettz örök barátságot.

G O M E S.

E' bóldog Fiúnak fíve fel-dagadt már!
Artya nagy Tiftségén, s' jobb házasságot vár.
Néked pedig azon fíükség gondolkodni
Hogy tanítsd a' Printzet bóltsen uralkodni.
Hogy Törvénye alatt, Népe engedelmes
Légyen, a' jo, bátor; a' gonofz félelmes.
Tanítsd hogy kellefsék győzedelmeskedni,
Szoktasd hideget és meleget fzenvedni.
Nappal és éttzaka a' nyeregben lenni
S' Orozlányi fível Ellenségre menni,
Fegyverében hálai Várat ostromlani,
Hogy egy nagy Vezérnek lehessen mondani.
Tanítsd! 's hogy ezekre inkább formálhassad
Réguládat példád által is mutassad.

D I E G O.

Olvasza (: irigység nints mit fzenre vessen :.)
Vifelt dolgaimat! 's talál mit kövessen.

Tanúlhat azokból Országokat venni
 És a' Márs mezején nagy próbákat tenin.
 Várat ostromolni, Népet jól rendelni
 'S Vitézsége halmán özlopot emelni.

G O M E S.

Élő példákkal kell egy Printzet foztatni,
 Nem csak olvasással Virtusra oktatni,
 És fok eftendeid mit tudnak mutatni?
 A' mit egy Napomban fel nem találhatni.
 Én most vagyok Vitéz, te valaha voltál,
 'S Az Ország ereje, ma-is e' karban áll.
Gránád és Arragon refket fegyveremtől,
Castil örül; azok irtóznak Nevenemtől.
 Nállam nélkül itten Törvényt majd más tenne,
 'S Nyakatok Ellenség' járma alá menne.
 Ugy tettzik, minden Nap, új fényt hoz fényemre,
 'S Ujjabb győzedelmet ad győzedelmemre.
 A Printz, Probáimban ha mellettem lenne
 Bátor szívemtől ő bátor ívet venne.
 Győzedelmem' látván nem győzni fégyenlné
 'S Így fárnyam ditsőség halmára emelné.
 Meg-látná - - -

D I E G O.

Jól tudom! mert alattam voltál,
 Alattam hártzoltál, 's néha parantsoltál.
 Diegót a' Vénség mivel gyengitette,
 Gomest méltán tette a' Király helyette.

Dè hogy bé foglaljam mind azt a' mit szóltam
Egy szóval: Te most vagy, a' mi már én voltam.
De lásd! a' Király ad nékem illy' Tifztséget
Azért, mert köztünk tud tenni külömbséget.

G O M E S.

Te lettél az, a' mit tsak én érdemlettem.

D I E G O.

Jobban érdemlettem, és azért a' lettem.

G O M E S.

Ki mit hogy viselhet a' fzerint érdemel.

D I E G O.

Te attól el-estél; 's e' nem igen jó jel.

G O M E S.

Mint Udvari róka, nyerted ravaszsággal.

D I E G O.

Nem! hanem érdemmel, 's vitéz bátorsággal.

G O M E S.

Vagy talám a' Király öfz fejedet nézi.

D I E G O.

Nem! az érdem fzerént kegyelmét intézi.

G O M E S.

A' fzerint e' Tifztség engemet illetett.

D I E G O.

Mivel nem érdemled, azért tiéd nem lett.

G O M E S.

Ki nem érdemli?

D I E G O.

Te.

G O M E S.

Ezt nem szenvedhetni.

Szémtelen vén Ember! ezt így kell büntetni.

(: poson tsapja :)

D I E G O. (: kardjához nyúlván.)

Ha így meg-gyaláztad tisztes vénségemet,

Nem kívánok élni, ontsd ki-már véretem.

G O M E S.

Te vén! hát próbálni méred vitézségem?

D I E G O.

Oh Egek! hová lön régi erősségem?

G O M E S.

Im' hatalmamban van erőtlen fegyvered

Vidd-el; próbálj másképp, talám jobban nyered.

Eredj! és a' Printzel olvastassad immár

Vifelt dolgaid közt, e' probadat-is bár.

Ebben az ügyesség, nints mit szemre vessen,

'S A' Printz-is találhat benne mit kövessen.

NEGYEDIK KIJÖVETEL.

D I E G O. (egyedül)

Oh méreg! óh vénség! óh kemény kísértet!

Oh gyalázat! a' melly lelkeimig meg-fértett.

Igy kell-e végezni hofzás életemet?

'S Eként motskoltatnom fok győzedelmemet?

E' Kar, mellyet méltán Spanyol Ország tsudáll,

E' Kar, a' melly által *Castilia* fenn áll.

E' Kar, melly Királyom' Székét védelmezte,

Minden győzedelmét egy Nap' el fedezte,

Kinos emlékezet! óh régi ditsőfség!

Mellyet homályba hoz illy' gyalázatos vég.

Oh Tifztség! mért vivél ditsőfség' hegyére?

Ha onnan le-tafitz temető helyére.

Gomes meg-gyöz! és én meg-halni is félek,

Mivelhogy még bofzú állás nélkül élek,

Neveld már a' Printzet Gomes! légy helyettem,

Nem érdemlem én azt, mert meg-győzettettem.

Irigy mérészéged a' Király tettzését

Meg-fégyenitette bennem 's vegezését,

Te pedig ezköze fok győzedelmemnek

'S Már tsak külső díze meg gyengült testemnek.

Te fegyver! melly soha másnak nem hodoltál,

'S Ez hodolásomnak most ezköze voltál.

Eredj méltóbb Kézbe, hol jobban használhattz,

'S Melly által valaha értem bofzút álhattz.

ÖTÖDIK KIJÖVETEL.

DIEGO, RODRIGO.

DIEGO.

Rodrig! van-e Szíved?

RODRIGO.

Ha ezt kérdené más,

Meg-látná - - -

DIEGO.

Oh vér! óh kedves fel-indulás!

E' fel-buzdulásod Szívem tsendesíti,

Vérem van Fiamban 's példamat követi.

Kézsegedet látván újjúl ifjúságom,

Jöjj-el vérem! jöjj-el! bozszúld-meg tsúfságom.

Mellyet rajtam ejtett.

RODRIGO.

Ki?

DIEGO.

Egy ellenségünk,

Kitől mind kettőnknek esett kissebbségünk.

E' vakmerő Ember engem artzul tsapott,

Ő még-is él, gondold, és láttya a' napot.

Meg-ölni akarám fel-gyult haragomban,

De meg-tsalatkozám meg-vénült karomban.

Azért Fijam jöjj-el! végyed fegyveremet,

'S Hellyettem bozszúld-meg e' bissebbségemet.

Halj-

Halj-meg, vagy verd által éles fegyvereddel,
Betsületünk motskát vérével töröld-el.
Ezt ugyan előre mondom, vedd ezedre:
Találk benne Vitéz nagy ellenségedre.
Láttam sokszor vérrel festetett karjait,
'S Mint üzte ellenség egész tsoportyait.
Láttam hogy meg-bontott egész Seregeket,
'S Fegyvere rettentett sok Vitéz Szíveket.
És hogy mind ki-mondjam, ez a' Vitéz mit ér,
Több mint jó Katona, több mint Hadi Vezér.
Ez - - -

R O D R I G O.

Ki? mond-meg! Szívem mert alig várhattya.

D I E G O.

Jól tudod ki légyen Chiménének Attya.

R O D R I G O.

Chimé - - -

D I E G O.

Többet ne szólj! tudom szerelmedet,
De mint sem motsokkal élj, ontsd-ki véreidet.
Nagyobb a' bántódás ha kedves kéztől jő,
Míg meg nem bozszulod, gyalázatunk csak nő.
Egy szóval, érettem 's éretted bozszut végy,
'S Mutasd-meg, hogy igaz Fiam és Vérem légy.
Én addig magamat adom csak írásra,
Te menny! fies, repülj a' bozszu-állásra,

HA-

HATODIK KIJÖVETEL.

R O D R I G O *(egyedül)*

Bé-hat Szívem' rejtekére

'S Tsontaimnak velejére

E' fomorú nagy eset.

Méltán kívánz bozózú-állást

De ferezéz kínos meg-válást,

Jaj! reményem el-esett.

Akármit válaftak mind baj,

Mikor tzelom' érném; óh jaj!

Akkor esik halálom.

Atyám a' meg-bántódott fél,

De jaj! úgy Chiméné hogy él?

Ha én bozózumat állom.

Melly kínos próbák Szívemben

Forognak e' gyöttelemben,

Nem tudom ki-mondani.

Atyám' sebét bozózuljam - é?

Vagy Chiménét falazfam - é?

Mit tudjak válaftani.

Ama' gerjeszti Szívemet,

E' kötve tartya kezemet,

Egek! óh hová légyek?

Amúgy a' nagy fégyen meg-öl,

Igy meg-válom Szerelmemtől,

Ah! nem tudom mit tégyek?

Egyik mint másik halálom,
Tsendeségem nem találom,
Oh kín! óh nagy gyötrelmem!

Gyalázatba maradjak - é?
Gomesen bozózut áljak - é?

Mind kettő vezédelem.

Atyám; Szerelmem, Szép Nevem,
Édesem, Kedves gyötrelmem,
Okai kínaimnak.

Vagy Szerentsém' el-erefztem,
Vagy betsületem' el - veztem,
Vége víg napjaimnak.

E' téfzen bódogtalanná,
A' pedig háládatlanná,
Egyik sem mondhat hívnek.

Kínos 's kedves reménsége
Bóldogsága 's ellensége
Egy hív és Nemes Szívnek.

Fegyver! jöttél - é kezemre,
Hogy éled' fordítsd Szívemre,
'S Ejtsd kérttség' hálójában.

Vagy hogy bozózuld betsületem,
'S El - temessed Szeretetem'
Chiméné haragjában.

Ha Atyámnak így adózom,
Chiménének - is tartozom
Annyi kötelefiséggel.

Ha bozózút állok, meg-gyülöl;
Ha nem! utálásával öl,

Meg-vetvén tellyefséggel.

Avagy méltatlannak ítéel,
Vagy hüségtelennek vél,

Ezek az én kinaim.

'S Fájdalmim' midön gyógyitom,
Sebeimet nagyobbbitom!

'S Tsak duplázom jajjaim'.

Halj-meg Rodrig! nincs mit tenni,
Halj-meg, mivel úgy kell lenni,

Tsak Chiménét ne sértsd-meg.

De mit! Atyád hová lézen?

Érte bozózút úgy ki vézen?

Rodrigo! ezt-is értsd-meg.

Többre vinne fzeretetem?

Mint nagy rangom 's betsületem

Melly most motsok alatt ül.

Spanyol Ország mit mondana?

Ha vérem így ki-omlana,

Meg-halnék nemtelenül.

Szerelmem' hát fel áldozom,

Atyámnak többel tartozom

Mint tulajdon Véremnek.

Chiménétöl meg kell válnom,

Azért fziükség bozózút álnom,

Lefz nyugalma lelkennek.

A' Szív tsalárd , 's nem követem ,
'S Már kormányja alá vetem
A' józan értelemnek.

Ha nemes vólt eredete ,
Légyen nemes végezete ,
'S Ki-omlása véremnek.

Chiménét illik tisztelnem ,
De Atyám' mellett ki-kelem
Elsőbb kötelességem.

'S Már-is, a' fégyen el-borít,
E' késedelmem fõmorit,
Hogy még él ellenségem.
Ne késsél hát Rodrig! siefs!
E' hánykódásnak véget vess,
Atyádért rántsd ki fegyvered'.

Ne nézz semmit Chiménére,
Hadd omoljon Attya Vére,
Siefs! vesztet vagy nyered.

MÁSODIK FEL- VONÁS.

ELSŐ KI-JÖVETEL.

G O M E S, Á R I Á S.

G O M E S.

MEg-vallom, hogy nem kell vala azt mivelnem,
'S Egy főért kezemet réá fel-emelnem.
De már hogy meg-esett, arról ki mit tehet?

Á R I Á S.

Engedelmeskedned a' Királynak lehet.
Nagyon-is fel-indúlt 's attól lehet félni,
Hogy te ellened fog hatalmával élni.
Nints mivel mentsd magad', mert te akárki vagy,
A' bántódás főrnnyü, 's a' bántódott Fél nagy.
'S Nem tsak közönséges követést érdemel,
Ha mit akarz itten, meg-hűnnyázkodnod kell.

G O M E S.

Igaz! életem van a' Király' kezében.

ÁRI-

Á R I Á S.

Hibád fül más hibát mostan melegében.
Engeszteld a' Királyt míg fzeret tégedet,
Parantsolatjának hajtsd alá fejedet.

G O M E S.

Az engedelmetség betstelenné tézen,
Ha nem engedek hát, olly' nagy bűn nem lézen.
De ha a' lenne-is, azt el-törölhetik
Nagy Érdemim „ 's hibám' jóvá-is tehetik.

Á R I Á S.

Kötelefségét a' Szolga jól teheti,
De azért Királyját nem kötelezheti.
Sokat hízz magadról; de vallyon mit mivelsz
Mivel nem tartoznál, 's ott mi érdemet lelsz?
Ezen hijedelmed még el-vezt barátom.

G O M E S.

Akkorom el-hízem, a' mikor meg-látom.

Á R I Á S.

Félned kék néked a' Király' hatalmától.

G O M E S.

Olly' könnyen nem válik-meg illy' Szolgájától.
'S Ha vezedelmemre tellyefséggel ki kél,
Az Ország-is el-vez, hogy ha Gomes nem él.

Á R I Á S.

'S Nállad tsak annyit ér a' Király' hatalma?

G O M E S.

Egyedül bennem van ő néki óltalma.
 Eleteimmel erős Királyi páltzája,
 Ha fejem el-esik, el-vész Koronája.

Á R I Á S.

Az okos Tanátsnak nálad helye legyen,
 'S Lágyítsd kemény Szíved'.

G O M E S.

A' többre nem mégyen.

Á R I Á S.

Mit mondjak hát néki? mert válaft kell vinnem.

G O M E S.

Mondjad: Gomes magát meg-nem gyalázhattya.

Á R I Á S.

A' lefz, a' mit végez Király' akarattya.

G O M E S.

Halgafs! akaratom' meg-nem változtatom.

Á R I Á S.

Menny-el hát! de azt még előre mondhatom:
 Még szép laurusodra, a' menykö eshetik.

G O M E S.

Attól én nem félek.

Á R I Á S.

A' meg-történhetik.

(El-mégyen.)

Go-

MÁSODIK KI-JÖVETEL.

A' GRÓF GOMES, és RODRIGÓ.

R O D R I G O.

Gróf Uram! egy szóra!

A' G R Ó F.

Szólj!

R O D R I G O.

Mit tudjak vélni.

Tudod - é ki Digó?

A' G R Ó F.

No's!

R O D R I G O.

Lassan kék beszélni.

Tudod - é hogy ezen Vén Ember' élete

Vitézség, Virtus volt, 's Hazánk' betsülete?

A' G R Ó F.

Ugy lehet.

R O D R I G O.

De látván szemem' villogását,

Nem látod - é bennem Vérenek folyását?

A' G R Ó F.

Mi gondom rá?

R O D R I G O.

Jere, 's meg fogod tanulni.

A' G R Ó F.

El-hitt gyerek!

R O D R I G O.

Nem kék illy' hamar felgyúlni.
 Igaz! ifjú vagyok, de a' szép Nemes Vér,
 Még ifjú korában ki-mutatja mit ér.

A' G R Ó F.

Büfke finak! soha nem vonván fegyvered
 Vélem mérsékleni, azt ugyan hogy mered?

R O D R I G O.

A' Nemes Szív nagyra vágyik, és nagyot mér,
 Első próbája-is tanúlt Vitézhez fér.

A' G R Ó F.

Tudod - é ki vagyok?

R O D R I G O.

Tudom! mért félhetne
 Más akárki, 's még tsak Nevedtől rezketne.
 Sok győzedelmeid, mint egy jelengetik
 Hogy ezen próbában, vezéllyem eshetik.
 Mert eddig mind nyertes Vitézre találok,
 Midőn vakmerőül veled szembe álllok.
 De lézen erőm-is, mert próbálni merek,
 'S Az Atyámért állván bozszut, tudom nyerek.
 Még azért, hogy eddig meg nem győzettettél:
 Győzhetetlenné Te, az által nem lettél.

A'

A' G R Ó F.

Nemes Szívet mutatzt ezen befédedből,
 Mellyet még eddig-is ki néztem femedből.
 Mint Hazánknak dífét úgy-is fемléltelek,
 Magamban Vejemnek ki-is intéztelek.
 Örülöm mostan is, tudván fzerelmedet,
 Hogy kötelefséged birja lépésedet,
 Birz látom magaddal, mert birz fzerelmeddel,
 'S Méltán betsültelek illy' fok érdemeddel.
 Vömnök fántalak volt, és azt meg sem bántam,
 Mert érdemes Férjet Leányomnak kívántam.
 Bámúlva tsudáлом most is bátorságod'
 De azomban, óh melly fánom ifjúságod'.
 Kérlek ne kénfzeritts, vég vezedelemre
 Nem vagyunk egyenlők; kérlek! térj efedre.
 Nékem mit is tenne ez a' győzelelem?
 Mert nints ott Ditsőség, hol nints vezedelem.
 Gyermekem' győztem-meg, ez a' híre lenne;
 'S Halálodat fánám; abból tsak a' lenne.

R O D R I G O.

Méréfséged' tsúfos fánás mint követi?
 Ki meg-ölt híremben, éltem' hogy fzereti?

A' G R Ó F.

Menny dolgodra!

R O D R I G O.

Mennyünk! többet ne-is befélj.

A' G R Ó F.

Meg-úntad-é élni?

R O D R I G O.

Meg-halni így ne félj.

A' G R Ó F.

Jere! jól tseleked , mert nem méltó élni,
 Ki Attya motskáért , meg-halni tud félni.

HARMADIK KI-JÖVETEL.

A' KIRÁLY KIS-ASZSZONY , CHIMÉNÉ ,
 L E O N O R A.

A' KIRÁLY KIS-ASZSZONY.

Ne törödj! ne búsulj! enyhítsd fájdalmadat,
 Kérlek én Chiméném! erősítsd magadat.

E' kis félvész majd szép tsendesség követi,
 Szerentsédet hátrább csak kis felhő veti.
 Ha halad-is, abból Szíved mi rozzat vél?

C H I M É N E.

El-tsüggedett Szívem, még remélni-is fél.
 Midőn hirtelen jö tsendességre félvész,
 Féljünk; mert az jele, hogy hajónk majd el-vész.
 Nekem-is a' partnál lett hajó törésem,
 Atyáinknak tettvén már egybe kelésem

Azzal;

Azzal; kit szerettem, 's kitől szerettettem,
 'S Mikor Felségednek én ezt jelentettem
 Akkor vezekedtek. Szerentsétlen óra!
 Mellyben örömöm vált jajjal zengő szóra.
 Átkozott kevélység! bolond és vak vezér,
 Melly a'nagy Elmékben még nagyobb fézket vér.
 Kegyetlen Betsület! Szívem' üldözője,
 Síralmim' oka vagy! 's jajjaim' szerzője.

A' KIRÁLY KIS-ASZSZONY.

E' vezekedéstől nints nagy okod félni,
 A' mint öfve veztek, meg-fognak békélni.
 Tsak a' lármáért-is rá kell nekik menni,
 Mert a' Király akar békéltető lenni.
 'S Mivel fájdalomidban én-is nagy részt vézek,
 Hogy okát ki-irtsam, hidd-el, rajta lézek.

C H I M E N E.

Meg-békéllést illy' nagy dologban ki-várhat?
 Az hol a' bántódás éppen a' Szívre hat.
 Az erős fájdalom, szép szótól nem enyhül,
 Az erőszak pedig tsak egy tettetéft fül.
 Titkon lappangó tűz, a' titkolt gyűlölség,
 Melly ki-ütvén magát még nagyobb lángal ég.

A' KIRÁLY KIS-ASZSZONY.

Chiménét a' szent Lántz, melly Rodrighoz fűzi,
 Majd az Atyáknak-is haragját el-üzi.

Házasságtok véget vét. e' gyűlölségnek,
És erős petsétje lefűz a' békelességnek.

C H I M E N E.

Ugy óhajtom; bátor remélni nem mérem,
Mert Diego mérges, 's az Atyám' esmérem.
Próbálom, de bizony magammal nem bírok,
A' jövődö rettent; ha a' múltan firok.

A' KIRÁLY KIS-ASZSZONY.

De mit félz! olly' vénnek nints is már ereje.

C H I M E N E.

Rodrignak Szíve van.

A' KIRÁLY KIS-ASZSZONY.

De ifjú ideje.

C H I M E N E.

Egybe ki-mútattya magát a' Vitézség.

A' KIRÁLY KIS-ASZSZONY.

Ne félj! mert érette Szíve lángol és ég.
Es mivel tettzéfed minden akarattya;
Haragját-is, tsak egy fűd el-fordithattya.

C H I M E N E.

Ha főmnak nem enged, nagyobbul fájdalmam,
Ha enged! meg-főlják; ez-is aggodalmam.

Mert

Mert hogy-is leheffen, illy' motskot szenvedni,
Tsak jaj! ha akar-is, ha nem-is, engedni.
Szeretete felöl így lézen kétségem,
Ugy érdeme iránt meg-tsal reménségem.

A' KIRÁLY KIS-ASZSZONY.

Hafzonra nem vígyáz foha a' Nemes vér,
Chiménéhez, látom, alatsonság nem fér.
Ez hív Szeretödet de ha el-fogatom,
És vitéz fegyverét így meg-tartóztatom,
Míg azok békélnek, nem lefz - é terhedre?
'S Ebből újabb gondot nem véfz-é Szívedre.

CHIMENE.

Oh vajha! mert Szívem meg-éledne ezzel.

NEGYEDIK KIJÖVETEL.

A' KIRÁLY KIS-ASZSZONY, CHIMENE, LEO-
NORA, és egy PÁ'si.

A' KIRÁLY KIS-ASZSZONY.

Te Pá'si! keresd-meg Rodrigot, és bídd-fel.

A' PÁ'si.

Gróf Gormás, és Rodrig - - -

CHIMENE.

Vérem már meg-hülle.

A'

A' KIRÁLY KIS-ASZSZONY.

Szólj!

A' P Á 'S I.

A' palotáról ki felé kerüle.

C H I M E N E.

Vólt-é más?

A' P Á 'S I.

Nem ! 's mintha vezekedtek volna.

C H I M E N E.

Most egy-máson vannak , már itt ki mit fólna ?
Felsőged engedje meg hát fietségem'.

A' KIRÁLY KIS-ASZSZONY.

Tsak háborog Szívem , 's oda tsendefségem !

ÖTÖDIK KIJÖVETEL.

A' KIRÁLY KIS-ASZSZONY, LEONORA.

A' KIRÁLY KIS-ASZSZONY.

Chiménét is fánom , de Rodrigért dobban
Szívem , 's fzerelmére újabban fel-lobban.

Chiménét Rodrigtól a' mi el-fzakasztja,
Elmém' háborittja , 's reményem' gyúlajtja.
'S Ha el-válásokat fájlalva könyvezem,
Szívemnek abból vett örömet érezem.

LEO.

L E O N O R A.

Felséged Törvényét csak a' Virtus szabja,
Illy' rút ferelemnek hát hogy lenne rabja?

A' KIRÁLY KIS-ASZSZONY.

Ne mond rútnek a' mit Szívem képzel szépnek,
'S Kinek törében van, mint madár a' lépnek.

Tiszteld, a' kinek én ennyivel adózok,
'S Akaratom ellen, Szívemben hordozok.
Szívem reménli hogy az-é lefűz, 's azzal él,
Kinek válásától Chiméné rezket 's fél.

L E O N O R A.

Hogy van, hogy Felséged magával most nem bir?
Hol van az okosság, hová lefűz a' szép hír?

A' KIRÁLY KIS-ASZSZONY.

A' jó 's okos tanáts, akkor keveset nyér,
Mikoron a' Szívhez illy' édes méreg fér.

Ha a' beteséget a' beteg fzereti,
Az Orvosló kezét el-nem fzenvedheti.

L E O N O R A.

Felséged édes íz alatt mérget vézen,
Rodrig Felségedhez mert méltó nem lézen.

A' KIRÁLY KIS-ASZSZONY.

Tudom! de ha Virtus Szívemben aluszik,
Szeretetem bíztat, 's hidd-meg, nem nyugofzik.

Ha

Ha e' viadalban Rodrig nyertes lézen,
'S Ama' nagy Vitézen diadalmat vézen:

Bízhatom, 's fízetnem nem ležz' femmi fégyen,
Ki Gormást meg győzte, még mire nem mégyen?

Ugy képzem: a' hová mégyen mindenütt nyér,
Sok Ország és sok Nép még tölle Törvényt kér.

Sőt az én Szerelmem még azt-is súgalja,
Hogy Granada ötét Királyjának valja.

A' meg-győzött Maur, rezkette tífelti,
És diadalmait Arragon neveli.

Portugall meg-hódol, 's a' hír mint febes fél,
Illy' győzedelmével mindenfelé jár 's kél.

Festi kőzörűt az Afrikai vér,
'S A' ki, mit egy fentelt Vitézről hinni mér,
Mind azt Szívem rólla ha most nyér, reméli.
'S Dítsekedésének-é fízelmet véli.

LEONORA.

Felséged képzése igen mefze nyúlik,
Még a' viaskodás hát ha tsak el-múlik.

A' KIRÁLY KIS-ASZSZONY.

Gróf Gormás a' bántó, Rodrig a' bántott Fél
Magokra mentek-ki; 's ez nem tsak üres fél.

LEONORA.

Jól van! bátor eddig meg ütköztek légyen
Rodrig, mint Felséged, annyira nem mégyen.

A'

A' KIRÁLY KIS-ASZSZONY.

Mit tsináljak! elmém nints helyén, tsak haboz,
 Szerelmem fejemre, ládd melly fok gonofzt hoz.
 Jövel-bé Szobámba, 's ne hadgy így magamra,
 'S Légy illy' habjaimban vígáztalásomra.

HATODIK KIJÖVETEL.

A' KIRÁLY, SÁNCHE, ÁRIÁS.

A' KIRÁLY.

Hát a' Gróf illy' éfzre 's rántzba nem hozható,
 'S Méri hinni vétkét hogy meg-botsátható?

A R I Á S.

Felféged' Nevével fokat befélltettem,
 Próbáltam, de velle semmit se tehettem.

A' KIRÁLY.

E' már vakmerőség! tsudálok a' dolgát,
 Hát hol a' tífztelet? ki látott illy' Szolgát?
 Diegot meg bántya, engem fel-fem vézen,
 Királyi Házamban nékem Törvényt tézen!
 Meg-múratom, légyen akármelly nagy Vezér,
 Hogy e' déltzogsége még felidségre tér.
 Maga Márs volna-is rántzba fogom fiedni,
 'S Meg-láttya mit tégyen nékem nem engedni.
 Még érdeme fzerint véle nem-is bántam,
 Minthogy tsendefitni a' dolgot kívántam.

De hogy jószágommal vízfa élni nem fél,
Még ma el-fogassad, akár hal, akár él.

S A N C H E.

Felséges Uram! majd talám magába tér,
Első forrásában van még benne a' vér.
Hirtelenül fogták, 's a' Nemes elmében
Meg-van, hogy nem enged első melegében.
Hibáját jól érzi, de vezüri vagy nyeri,
Más előtt, ha lehet, azt meg nem esmeri.

A' K I R Á L Y.

Halgass Sanche! mert tsak főt-is a' ki tézen
Érette, bűnében azzal rézes lézen.

S A N C H E.

Halgatok! Felséged de ha bé-vehetne
Két főt menségére - - -

A' K I R Á L Y.

Szólj! a' mi lehetne?

S A N C H E.

Alatsonság a' nagy Elméhez nem férhet,
Botsánatot pedig a' nélkül ki kérhet?

Botsánat, férelem, kérelem és fégyen
Együtt jár, 's tsak azért a' Gróf rá nem még-
Tehát hogy nem enged, tsak nagy Elméje gát,
'S Köreletségében, hogy reménséget lát.
Ha parantsoltatik hogy eleget tégyen

Fegy-

Fegyverével ; tudom örömeft rá mégyen.
 Az, akárki légyen, de annak meg-felel,
 Így benne Felséged kéz engedelmet lel.

A' K I R Á L Y.

El-felejtéd magad ! de most meg-botsátom ;
 Mert ifjúságodban bátor Szíved' látom.
 A' jó Király olyan óltsónak nem véli
 Híveinek vérét, 's jobb tzelra kiméli.
 Ugy-is vígyázok az alattam valókra,
 Mint a' Főnek gondja van a' több tagokra.
 Te ! mint Katona szól ; de én tselekezem
 Mint Király ; okaid' azért bé-fem vezem.
 Nem gyalázat ; a' Gróf akárhogy-is vézi,
 Ha akaratomat, mint Szolga meg tézi.
 'S Midön ő azt, Kit én Fiam! mellé tettem,
 Meg-motskolta, azzal, én érdekel tettem.
 Választásom ellen, a' ki áll, vagy fel-kél,
 Engem fért-meg ; 's a' főbb Hatalomtól nem fél.
 De most vége ennek. Tíz Hajót mondanak
 Hogy a' folyó Víznek fájánál láttanak.
 Régi Ellenségünk tám még próbálni mér.

Á R I Á S.

Tudja azt Felséged jól a' Maur mit ér.
 Mivel még mindenkor előttünk meg-faladt,
 'S Mint viaf a' tüztől a' Szíve el-olvadt.

A' K I R Á L Y.

Andalusia fáj néki, 's nem láthattya,
Hogy az én Királyi Páltzám igazgattya.

Irigy fémmele nézi, mert az Ország jó 's szép,
Sokáig is birta e' bárdolatlan Nép.

Castilból csak azért már rég hogy el-jöttem,
'S Királyi lakásom' Sevillába töttem:

Minden mozgásokat hogy közel láthassam,
'S ha valamit kezdnek, mingyárt gátolhassam.

Á R I Á S.

Érzik a' közöttök drágább Fök' estével,
Felséged melly fokot tégyen itt létével.

Azért nints mit félni.

A' K I R Á L Y.

De mind-azon-által

Vigyázni kell; mert az el-hittség is meg-tsal.

'S Nem tudod? itt lehet minden hajójával,

A' tengernek csak egy vízfő folyásával.

De illy' bizontalan hírral rémiteni,

Nagy hiba volna a' Népet ijeztetni.

Mert ez, ok nélkül-is olly' rémulést fűlne,

Hogy az egész Város egybe fel-zendülne.

Duplázd a' Kö Falon, 's a' parton, a' hol vólt
Stra'sa. E' most elég.

HE-

HETEDIK KIJÖVETEL.

A' KIRÁLY, SANCHE, ALONZÓ

A L O N Z Ó.

A' Gróf Gormás meg-hólt.

'S Diego a' Fia által allott bofőzt.

A' K I R Á L Y.

Mingyárt által láttam, hogy még ez erre jút.

'S Azért-is kívántam volna meg-előzni.

A L O N Z Ó.

Chiméné irt vagyon könyvével öntözni

Felséged' lábait, 's kíván ítéletet.

A' K I R Á L Y.

Bátor fáj nekem-is; 's meg-vagyok illetett,

De úgy tettzik, méltó jutalma és vége,

Mert ezt kereste a' Gróf' vakmerősége.

'S Noha én ez hibát csak benne találok,

Illy' nagy Vezéremtől de bajoson válok.

Hazája mellett vont vitéz fegyveréért,

Értem fok ezerfzer ki-ontott véréért,

Hibáit nem nézem; de halálát bánom,

'S Ötet valójában és Szívemből fánom.

NYOLTZADIK KI-JÖVETEL.

A' KIRÁLY, DIEGO, CHIMENE, SANCHE,
ÁRIÁS, ALONZÓ.

CHIMENE.

Ah Felséges Uram!

DIEGO.

Hadd én-is szólhassak!

CHIMENE.

Le-borúlok 's - - -

DIEGO.

Ha tsak lábadhoz nyúlhassak!

CHIMENE.

Ítéletet kérek - - -

DIEGO.

A' felelet kéz már.

CHIMENE.

Uram Király! a' vér kiált, 's büntetést vár,
Mert azt egy vakmerő ifjú ki-ontotta,
'S Az által Felséged' erejét rontotta.
Az Atyám' meg-ölte.

DIEGO.

De értem bozszút vett.

CHI-

C H I M E N E.

Az ilyen vér ontást, a' Király meg-büntet.

D I E G O.

A' bozszú-álláshoz a' büntetés nem fér,
Ha igaz okból van; 's tsak a' kezdöre tér.

A' K I R Á L Y.

Mindenik kellyen fel! és főljon rendivel,
Mint, te én-is vagyok keseredett fível.
Nem kitsiny részt vézek Szíved' fájdalmiban,
Majd te főlj! de most ne gátold panaszában.

C H I M E N E.

Nints Atyám! jaj el-folyt immár piros vére,
El-folyt, és nints már ez Haza védelmére.
A' vér, a' melly által vett fok diadalmat,
És Ellenségein Felséged hatalmat.

A' vér, melly haraggal még most-is láttatott
Folyni; hogy a' nem a' Királyért ontatott.
A' kit a' háború, 's történet meg-kímélt,
Azt így ki-ontani Rodrig semmit sem félt.
Reszketve, fáradva mikor oda megyek,
Hát halva találom! óh jaj hová légyek?
Engedje Felséged, többet nem fólhatok,
Tsak könyv-hullásimmal panaszolkodhatok.

A' K I R Á L Y.

Bátorítsd magadat! im' Királyod tézen
Fogadást, hogy Atyád' helyett, Atyád lézen.

C H I M E N E.

Fájdalmam' enyhíti ez a' nagy Kegyelem!
Oda menék, latom! de jaj! halva lelem.

Meg-nyílt oldalából ki-fívárgó vére,
Mint-ha írta volna a' pá'sint fínére

Hozzája tartozó köteletségemet.

Sebe még refketett; 's úgy tettzet engemet
Unfolt, hogy még fájam által hadd szólhasson,
'S ilgye, egy illy' igaz Királyhoz juthasson.

Mint igen ragadó mérges betegséget,
Felséged irtsa-ki ez illy' mérészéget.

Ne fzenvedje hogy így épen szabadjára,
A' jobbak' élte-is tételsék korszára.

Tsak egy mérész ifjú által légyen végek,
Homályba borúljon régi ditsőségek.

Ha illy' Vitéz este büntelen maradna,
Sok erős Vitézek' Szívek meg-lankadna.

Felséged hát midőn Atyám' haláláért
Bozszut áll! áll akkor tulajdon magáért.

Nints más mód; tsak vérrel kell fizetni vérért,
'S Egy illy' ifjú meg ne halna olly' Vezérért?

Áldozza Felséged ezt fel hát magának,
Nem nekem, hanem az Haza Köz javának.

Aldozza Királyi erős Paltzájának,

Áldozza mondom-fel ezt mint egy Példának.

A' K I R Á L Y.

Felelj már Diego.

D I E G O.

Méltó irigységre

A' ki meg-hal, 's nem jut erőten vénségre.

A' vénség, az ifjak' lába alá veti

Régi Ditsöfségünk', 's még el is temeti.

Én ki jutottam volt Ditsöfség' hegyére,

'S Kit a' győzedelem mindenütt kísére.

Imé! mi gyalázat ére vénségemre,

'S Illy' fokát éltem csak győzettetésefemre!

A' mit hartz, les, fortély soha nem tehetett,

Mit Arragon, Gránád végbe nem vihetett.

Kinek Nevétöl-is futott az Ellenség,

A' Gróf által éri azt illy' bestelenség!

Felséged' Kegyelmet nézvén irigy fémmei,

Bízott hogy könnyen bir aggott vénségemmel.

'S így e' físfak alatt meg-özült hajaim,

Egész táborokat rettentett karjaim,

E' meg-aggott testem' fok forradásai,

Mint vitézség 's igaz hívsegg virágjai,

Gyalázattal mennek vala koporsóba,

Ha olly' Fiam nem les vala; ki valóba

Méltó lenne hozzám, méltó Hazájához,

Méltó illy' Kegyelmes 's igaz Királyához.

E' mosta-el motskom' a' Grófnak vérevel,

Nékem költsönözött Fiúi kezével.

Ha vétek, egy pofon tsapásnak érzése,
 Ha vétek, annak lett meg-büntettetése:
 Minden büntetésnek rám kell háromolni,
 Mert a' Főnek kell a' tagokért fámolni.
 Ha vétek, ha nem-is; én voltam itt a' Fő,
 A' mit parantsoltam tsak azt mivelte ő.

Én öltem volna meg, ha lehetett volna
 A' Grófot; 's Chiméné most rám panáfolna.
 Áldozza Felséged hát fel vén fejemet
 Chiménének, mert nem sajnálom véreimet.

Tsak kedvezzen annak; Kiből még remélhet
 Felséged hív Szolgát, sőt nagy Vitézt vélhet.
 Én pedig örömmel mégyek halálomra,
 Mert nem lefz halálom már gyalázatomra.

A' K I R Á L Y.

Nem kitsiny dolog ez! méltó fámba venni,
 A' titok Tanátsba kell ennek bé-menni.
 Sanche! kísérd haza Chiménét, akarom,
 Digo! rabházad lefz, Hited, és Udvárom.
 Rodrigot keressék és hozzám hívják-fel!

C H I M E N E.

Uram Király! méltó a' gyilkos vészfen-el.

A' K I R Á L Y.

Enyhítsd fájdalmadat, és légy tsendességben.

C H I M E N E.

Illy' parantsolatot hogy vihefsek végben!

HAR-

HARMADIK FEL- VONÁS.

ELSŐ KI-JÖVÉTEL.

R O D R I G O, E L V I R E.

E L V I R E.

R O d r i g! mit miveltél! hová jözz, hová mézz?

R O D R I G O.

Az hová ragad e' szerentsétlen félvéz.

E L V I R E.

E' már nagy bátorság, illy' kevély hogy lettél?
Hogy olyan Házhoz jözz, mellyet gyáźban tettél.

Tám kívánod még a' Gróf testét bojgatni?

Nem ölted-é jól-meg?

R O D R I G O.

Azt nem tagadhatni.

Mert az ő élete vólt az én halálom.

E L V I R E.

De mi hozott ide, okát nem találom.

Egy gyilkosnak sem vólt illy' menedék helyye.

El-

R O D R I G O.

Itélő Bírámhoz jöttem, hogy ítélje
Tselekedetemet. Ezen mért bámúlz el,
Halálom' a' Halál után keresem-fel.

Itélöm, Chiméné; Törvény a' ferelem,
Haragja, halálom; 's ezt meg-érdemelem.
Meg-halok örömeft, mert ezt ítéli ő,
'S Édes lelkű halálom, mert kedves kéztől jö.

E L V I R E.

Fufs! és kerüld inkább látni ábrázattyát,
Kerüljed fel-forralt első indulattyát.
Menny-el! haragjának így magad' ki-tenni.
Nem jó! mert hát ha, ez nagyra fogna menni?

R O D R I G O.

Nem! mert méltó vagyok búsult haragjára,
Minthogy illy' Kintsemnek lévék bántására,
Ezerfer meg-halok, csak hogy fájdalmait
Enyhítsem, 's általam' okozott jajjait.

E L V I R E.

Nagy fájdalmak között az Udvarban van ő,
És kíséző nélkül onnan le sem-is jö.
Azért kérlek menny-el! ha itt találának,
A' fok mérges nyelvek, mert mit mondanának?
Az Apja gyilkosát hogy kívánnya nézni?
Ne kívánd ezzel-is kínnyait tetézni.

Nem

Nem kéfík; né hol jö! kérlek fiefs, bújj-el.
Gondolj Chiménének ha betsületével.

MÁSODIK KI-JÖVETEL.

SANCHE, CHIMENE, ELVIRE.

SANCHE.

Ugy van! boffú-állást kiált ez fájdalom,
Méltó itt a' harag, méltó a' fíralom.

Nem-is vígasztalom hofú befédekkel,
Mert tám keferitném Nagysádat ezekkel.

De ha Nagyságodnak tettik: kéz fegyverem,
Kéz! és e' drága vért meg-boffúlni merem.

Végye-is e'közül Nagysád kéz hívségem,
Szerelmem erőt ad, és lefz nyereségem.

CHIMENE.

Oh én bóldogtalan!

SANCHE.

Nagyságod hát mit vár?

CHIMENE.

Meg-bántnám a' Királyt, Ki törvényt ígért már.

SANCHE.

A' Törvény gyakorta pénzel forduló zár,
Kéttséges és hofzas; majd tsak rák háton jár.
A'

A' Bűnös ki-halad az idő múlással,
 Jobb bozózút állani hát fegyver vonással,
 Nagysád bizonyosabb móddal ehez nem jut.

C I M E N E.

Ha rája kell menni; ez az utolsó út.
 'S Ezen indulutod ha végig meg-marad
 Álj bozózút érettem, szabad ha akarod.

S A N C H E.

Ezt vártam! és ez-is minden kívánságom,
 És már remélhetvén, meg-jött boldogságom.

HARMADIK KI-JÖVETEL.

C H I M E N E, E L V I R E.

C H I M E N E.

Már egyzer magamra vagyok, 's ki-önthetem
 'S Kínzó fájdalmimat elődbe tölthetem.

Ki-önthetem jajjal meg-terhelt szívemet,
 'S Fel-nyithatom néked el-epedt lelkemet.

Az Atyám meg-holt már, kit Rodrig fegyvere
 Első próbájában, óh jaj! által vere.

Síratok femeim, síratok felette!

Szívem' felét, Szívem' fele el-temette.

'S Már ez a' más félt-is, óh kín! óh gyötteleml!
 Hasonló halálíg üldözteti velem.

EL-

E L V I R E.

Tsendesdjék Nagysád.

C H I M E N E.

Jaj hogy kívánhatod?

Tsendeségem' ugyan hogy álmadozhatod?

Enyhülésemet én ugyan hogy várhatom?

E' fájdalomim' okát ha nem útálhatom.

Örökös jaj! mert ha el-nem fzenvedheti

Lelkem a' bünt, okát de igen fzereti.

E L V I R E.

Az Attya gyilkofsát Nagysád kedvelheti?

C H I M E N E.

Ég Szívem érette, nem tsak hogy fzereti.

A' harag, fzelem, bennem tufakodik,

'S Haragom' tzeljához Szívem ragafzkodik.

Rodrig az Atyámmal Szívemben fzembe fáll,

Hartzol velle, ez-is azomban ellent áll.

Most enged, ingadoz, meg-falad, majd meg-tér,

Az ütközet újjúl, hol ez, hol amaz nyér.

De noha Szívemet ez hartz így faggattya,

Azomban elmémet meg nem változtattya.

Igaz! rabúl tartya Szerelmem Szívemet,

De kötelességem birja Szerelmemet.

És tsak a' Betsület lefz nekem Vezérem,

'S Nem halasztom; mégyek, míg tzelom el-érem.

Szí

Szívem' fájdalmai Rodrigoért nagyok,
De az Atyám meg-nólt! és tudom ki-vagyok.

E L V I R E.

Nagysád hát üldözi?

C H I M E N E.

Kegyetlen gondolat,
Keserves üldözés! millyen az ég alatt
Nem vólt. A' mit kérek azt meg-nyerni félek,
Halálát kerefem; 's ha meg-hal! nem élek.

E L V I R E.

Hadgyon békét Nagysád illy' kínzó tzéljának,
'S illy' kegyetlen törvényt ne tégyen magának.

C H I M E N E.

Atyám Vére kiált, 's én meg ne hallanám!
Majd ölemben holt-meg, 's meg ne bozszúlánám?
Még Szívem' óhajtván illy' rabúl tartani,
Elégnek tartsa csak Könyveket hullatni?
'S Vétkes halgatásfra vévén fzeretetem,
Meg-fojtsa élteimnél drágább betsületem?

E L V I R E.

Nagysádnak nem lézen bestelenségire,
Ha illy' Kedvesére nem tör-is ennyire.
Nagyságod ellene mindent el-követett,
A' Királynál vólt ma; többet mit tehetett?
Ne üzze már, és illy vakmerő ne légyen.

C H I M E N E.

Boszút kell állanom; mert nem állni fégyen.
Bátor e' Szerelem tudjon hízelkedni,
Mentségre Nemes Vér nem tud vetemedni.

E L V I R E.

De Nagysád Rodrigót csak nem útlhattya.

C H I M E N E.

Meg-vallom.

E L V I R E.

Hát még-is, mi az akarattya?

C H I M E N E.

Hogy Betsületemben kárt soha ne valjak,
Ötet el-vezesselem, 's az után meg-haljak.

NEGYEDIK KI-JÖVETEL.

RODRIGÓ, CMIMENE, ELVIRE.

R O D R I G O.

Itt vagyok! végye-el éltem'; és ne fánnya,
Ne kétsék Nagysád! a' betsület kívánnya.

C H I M E N E.

Hol vagyunk Elvire! látom, és képzelem
Rodrigót Házamnál, 's együtt lenni velem!

D

ROD.

R O D R I G O.

Álljon Nagysád bozózút; ezt én magam kérem,
Hogy keferiségét édesíttse vérem.

C H I M E N E.

Jaj!

R O D R I G O.

Kérem Nagysádat.

C H I M E N E.

Meg- halok!

R O D R I G O.

Hát nem vár?

C H I M E N E.

Eredj hogy haljak-meg!

R O D R I G O.

Két főt engedjen bár.

Oftán feleljen tsak e' fegyver élével.

C H I M E N E.

Mit? a' melly még vereslik az Atyám' vérével?

R O D R I G O.

Édesem, Chiméném!

C H I M E N E.

Vidd-el fegyveredet.

Melly femedre hánnya előttem vétkeidet.

R O D -

R O D R I G O.

Söt nézd azt, engemet hogy inkább meg-gyülölj,
'S Méltó haragodban ugyan azzal meg-ölj.

C H I M E N E,

Véremmel festetett.

R O D R I G O.

üffed hát Szívemben,
Hogy meg-tisztúljon az onnan folyt véremben.

C H I M E N E.

Kegyetlen! Ki egy nap fegyvered' élével,
Az Atyám' meg-ölöd, 's engem' nézésével.
Vedd el kérlek! és ha meg-halgatást kívánsz,
Annak látásával, meg-ölni hogy nem fánksz?

R O D R I G O.

El-vezem! de még-is mind addig igyekszem,
Mig nyomorúlt éltem' általad el-végzem.
Mert fzererlek; de azt jelentni kívánom,
Hogy tselekedetem' soha meg nem bánom.
Az Atyád illy' motskot ejtven melegeben
Házunkon, más mód nem vólt el-törlésében.
A' Nemes Vér pofon tsapást nem szenved-el,
Ez érvén engemet okát keresém fel.
Láttam! 's boffzút áltam Atyámért, magamért'
'S Ma-is ezt mivelném illy' gyalázatomért.
Igaz! hogy a' hozzád való hív Szerelem,
Atyám 's magam ellen küzködött én velem.

Itéld-meg erejét, illy' nagy bántásomban,
 Boszút áljak vagy ne? el-fántam magamban.
 Mert láttam: Szerelmem' vagy meg kell fértennem,
 Vagy betsületemet végképen veztenem.

Magamban ezt eddig hánytam és vetettem,
 Hogy már meg-is győzött volna fzeretetem.
 De azt meg-gondolván: a' rút nem fér Széphez,
 És a' bestelenség illy' Angyali Képhez.

'S Ez ha engem' kedvelt-is betsületemben,
 De meg - fog utálni bestelenségemben.
 Süket voltam tehát fódra 's kérésedre,
 Választásod hogy ne lenne fégyenedre.

'S Hozzád méltó lennék, 's bátor sohajthatom,
 De végső órámig mondom míg mondhatom:
 Hogy meg-bántottalak; de így kellett tenni,
 Mert csak így lehetett hozzád méltó lenni.

Ki elégítvén már Atyám' 's Betsületem'
 Tenéked tartozom, im' ki-is fizetem.

Im' kézf vagyok néked Véremmel adózni
 Ontsd ki! nem kívánok fenkinek tartozni.

Tudom Atyád Vére vétkem' irtóztattya,
 'S Vérem ontására kezedet nógattya.
 Ontsd ki hát! mert annak most-is örömére
 Van; hogy ő általa folyt ki Atyád' Vére.

C H I M E N E.

Ah Rodrig! bátor én légyek Ellenséged
 De hogy betsületed' fzereted, én téged'

Nem

Nem vádollar ; azért olly' nagy-is bánatom,
Hanem fzerentsétlen tsillagom' fíratom.

Tudom : a' Betsület leg-kissebb férelme,
Nagy seb, 's mint gyógyítja azt a' Nemes Elme.
Te tsak a' Betsület' Törvényét követted,
De egyfzer'smind nékem Példámmá-is tettetted.

Tanító Mesterem gyözedelmed lézen,
Betsületed, Atyád mellyel hozzút vézen.
Hasonló dolgom van, 's meg-is egyeztetem,
Boszú állást kíván Atyám, 's betsületem.

Ah Rodrig! melly nagy kín, hogy te vagy itt a' rzél,
'S Mért nem más az oka, hogy az Atyám nem él.
Mert tsak te lehetnél sebem orvoslója,
Keserves bánatim' vígasztalhatója.

Keserü könyveim' meg-édesíthetné,
Orzámról illy' kedves kéz ha törölgetné.
De jaj! Te öld-meg, ellened kell lennem,
És fzeretemen erőszakot tennem.

Betsületem unfol, Véred' fjomjúhozza,
'S Minden lépésemet, tsak ez-is hordozza.
Szeretlek! de mivel nemesül fzeretek,
Hidd-el, hogy ellened mindent el-követek.

Meg-egyez Szerelmem itt-is fzerelmeddel,
Nemes Szívem, Nemes érzékenységeddel.
Te méltóvá lettél hozzám bánásoddal,
Én-is hozzád méltó lézek haláloddal.

R O D R I G O.

Ítt vagyok, ne halázd, ontsd ki hát véremet,
Mivel betsületed kívánnya éltemet.

Aldozd-fel hát; úgy-is örömezt meg-válom
Attól, 's néked tettvén, édes lefűz halálom.

Siegs! Ditsőfséged, büntettetésemmel

Járván, késlelteted azt szenvedésemmel.

Siegs hát? mert én azt mint nagy jót, úgy vézek.

C H I M E N E.

üldözlek; de azért Hohérod nem lézek.

Azért, hogy ajánlod, nem vézem fejedet,
Nékem kérni, néked mentni kell éltedet.

'S Tölled ezt nem kérem, 's nem-is lézek Bíró,
Hanem csak panaszló, 's nyavalyámon síró.

R O D R I G O.

Édes Chiméném ezt szólja szereteted,

De azt ígérted hogy példámat követed.

Már pedig, ha más kéz által bozszút állasz,
Atyádért, nem követtz, ha magadban szállasz.

Mint én, Te-is bozszút álj magad kezeddél,

Álj! 's ne gondolj semmit illy' ellenségeddel.

C H I M E N E.]

Kegyetlen! mit kívánz engem' segiteni,

Ha magad más nélkül tudtál bozszút venni.

Példádat követem, 's veled meg nem ostrom

Ditsőfségem, 'sattól magam' meg nem fosztom.

Atyám

Atyám 's Betsületem nem kíván tartozni
Néked, 's ditsekedést ebben-is okozni.

R O D R I G O.

Kegyetlen Betsület pontya! hát mit tégyek?
Kérésemre tölled jó válaft hogy végyek?
Nézzed az Atyadat, nézzed szerelmemet,
Szánakozásból-is büntess-meg engemet.
Ölj-meg, mert kinlódom, 's jól tévez ha meg-ölsz,
Jobb, fázzor meghaljak, mint sem hogy te gyölölj.

C H I M E N E.

Eredj! nem gyölöllek.

R O D R I G O.

Ugy kell.

C H I M E N E.

De nem lehet.

R O D R I G O.

Ellened így a' vád 's rossz hír mefze mehet.
Az irigy 's gonosz nyelv azr fogja hirdetni,
Hogy illy' meg-bántódát még tudod szeretni.
Dugd-bé hát fájokat; és betsületedet
Halálommal mentsd meg, 's jó híred' nevedet.

C H I M E N E.

Ha élted' nem bántom; még nagyobb fényt vézen,
Sőt az irigység-is így kéntelen lézen
Hogy hírem' emelje; 's fánnya bús Szívemet,
Látván, hogy üldözöm benned Szerelmemet.

Eredj! mert hogy látlak, még jobban érzem,
 Melly nagy kín, hogy a'kit szeretek, üldezem.
 Eredj! estve-is van; de meg ne lássanak,
 Hogy betsületemről rozzat gondoljanak.
 Az irigység sem lél, mert más hibát bennem,
 Hanem hogy lehetett veled együtt lennem.
 Eredj! gyalázatom' oka, kérlek, ne légy.

R O D R I G O.

Hadd haljak-meg!

C H I M E N E.

Eredj!

R O D R I G O.

Hát ugyan mire mégy?

C H I M E N E.

Szerelmem' meg-győzöm, és én erre mégyek,
 Hogy, ha tsak tehetem, rajtad bozzút végyek.
 Hogy kötelelségem, illy' kemény, azt bánom,
 'S Tzélom' hogy ne érjem, Szívemből kívánom.

R O D R I G O.

Oh tsuda szeretet!

C I M E N E.

Oh kín! óh fájdalom!

R O D R I G O.

Az Atyánk miatt van rajtunk e' siralom.

Ah

C H I M E N E.

Ah Rodrig!

R O D R I G O.

Chiméné! ki-gondolta volna?

C H I M E N E.

Bóldog állapotunk hogy így fel bomolna.

R O D R I G O.

És midőn rév partunk' fízte érjük vala,

Oh jaj! reménségünk melly igen meg-tsala.

C H I M E N E.

Oh bánat!

R O D R I G O.

Ennél már nagyobb halál hol kell?

C H I M E N E.

Eredj! én már többet nem halgatlak, menny-el.

R O D R I G O.

El mégyek! de hidd-el, éltem' csak mor'sálom,
üldözéfed' által míg attól meg-válom.

C H I M E N E.

Ha meg-nyerem; mellytől rettegek és félek,

Esküözöm, egy órát az után nem élek.

Eredj! vígyázz téged' hogy fenki ne lásson.

R O D R I G O.

Az Ég minket bátor ezzel látogasson.

CHIMENE.

Hadj békét, hadd légyek egyedül, 's nyúghassam,
'S Magamban keserves forfom' sirathassam.

ÖTÖDIK KIJÖVETEL.

DIEGO. *(egyedül)*

Nints olly' öröm mellyhez bánat-is ne férne,
'S Olly' tsendesség, mellyet háború ne érne.
Elegyedve vagyon jó rozfzal, 's együtt jár,
Tellyes örömet hát Szívünk hijába vár.
Szerentsém' közepén én-is rozfzat vélek,
Az örömben úfok, de azomba félek.

Nagy Ellenségemen im' bozfúmat állom,
De azt, a' ki által tettem, nem találom.
Fel-járom a' Vároft, és sohól fe lelem,
'S Fáradságommal tsak félelmem' nevelem.
A' fok keresésben vén testem el-lankadt,
Még-is e' Vitéznek nyomába nem akadt.
Minden lépésemben vélem hogy meg-lelém,
De helyette tsak az árnyéket ölelem.

Ennyifér meg-tsalván magam', faporodik
Gyanum, 's érte Szívem még jobban aggódik.
ISTENem! hová lett? im' nem lelem sohólt,
A' Grófnak barátja, 's kíséroe fok vólt.
Ezért-is Atyai Szívem retteg nagyon,
Hogy immár meg-ölték, vagy fogságban vagyom.

De

De vallyon kit látok? hidgyek-é fzememnek,
Látom é reményét aggott vénségemnek?

Látom! mert ímé ö; meg-van kívánságom,
Oda van félelmem! 's meg-jött vígafságom.

HATODIK KIJÖVETEL.

D I E G O, R O D R I G O.

D I E G O.

Édes Fiam! látlak, melly bódog óra ez?

R O D R I G O.

Ah!

D I E G O.

Ne sohajts! 's az Atyád' örömének kedvezz!

Adj időt ditsérnem illy' Vitézségedet,

Mellyből látom benned Vérem 's Eleidet.

Régi Vitézségünk' új nap fényre jöni

Reménlem, 's te benned napról napra nőni.

Nevekedik 's nem áll benned a' Vitéz vér,

Mert minden próbámmal első próbád fel-ér.

Ditsőfséged' már-is én vélem mérheted,

Hát idővel még azt mennyire viheted?

Jövel hát ölelj meg édes reménségem,

Vénségem' istápjá, fiam 's ditsőfségem!

Tsókoljad ortzámat 's illesd öfz hajamat,

Az honnét el-törléd ma gyalázatomat.

ROD-

R O D R I G O.

Én csak azt miveltem a' mivel tartoztam,
 Tsak azt bozszúltam-meg a' kitől fármaztam.

'S A' kinek Atyai térdén neveltettem,
 Szerentsémnek tartom hogy kedvét tölthettem.

De már fzenvedje-el, ha mivel tartozom
 Magamnak, meg-adom én-is, 's sohajtozom.

'S Ha ditséretivel maga-is kötözi
 Sebemet, fzenvedje ha Szívem azt érzi.

Nem bánom-meg soha a' mit érte tettem,
 De adja vízfza azt a' mit el-veztettem.

Im' Kedért Szerelmem' ellen költ fegyverem,
 'S Kedért ugyan azzal Szívem' által verem.

A' mivel tartoztam Kednek hát meg-adtam,
 De magam' azomba semmi nélkül hadtam.

D I E G O.

Gyözedelmed, tölled nemesb dólgozat vár-
 A' mivel tartoztál, igaz, meg-adtad már.

Töllem van életed; nékem betsületem
 Általad jött-meg, 's az kedvesb mint éltem.

Néked én tartozom, de ne gyengélkedjél,
 Betsület egy, Leány fok, 's azt ki nem lél?

Tsiklánd a' fzerelem, 's van benne kedveség,
 De a' Betsület a' leg-főbb kötelesség.

R O D R I G O.

Atyám Uram mit mond!

D I E G O.

A' mit tudnod fülség.

R O D R I G O.

Igy Betsületemet érné bestelenség.

'S Atyám Uram engem' hát illy' dologra kér?

Két bestelen dolog, igen tsak egyet ér.

Szív 's vitézség nélkül a' Vitéz nevezet,

'S A' tsalárd Szerető együtt fognak kezét.

Szerelmem hív 's tizta és nem változható,

Nem tsalárd 's bestelen vagy tétovázható.

Erösb, mint sem' hogy így fakadna kötelem,

Ha nem reménlek-is meg-áll hit tételem.

Halálom keresem-fel hát, nem válhatván

Chiménétől, 's még-is ötöt nem birhatván.

D I E G O.

Nints ideje hogy így fiefs halálodra,

Királyod' 's Hazádnak még Vitéz karodra

Szüksége van. A' *Maur* im' ki akar állni,

És kézüil a' Vároft, 's mindent fel-prédálni.

'S Itt lehet a' Tenger vízfza folyásával,

Egy óra alatt-is ezen éttzakával.

Zavarban az Udvar, 's zúdulásban a' Nép,

Ki fir, ki fél, ki elbámúlt, mint, a' fa kép.

E'

E' félelem között kapám szerentsémre
Öt fáz barátimat, kik segítségemre

Jöttek vala hozzám, hogy kézen lennének,
És gyalázatomért bozózút vehetnének.

Jobb lefűz, meg-elözüvén Te illy' kézségeket,
Ha a' *Maur* Véreben márttyák fegyvereket.

Eredj! légy Vezérek, mert mind téged kérnek,
Eredj! 's most-is felelj-meg a' Nemes Vérek.

Menny! 's ez Ellenséggel vitézüf fzembe fűzlj,
Ha kívánf meg-vální Életedtöl! itt válj.

Műtasd-meg most, hogy tsak azért kívánf élní,
Hogy Királyodért meg-halni, nem tudf félñi.

Siefs, nyerj, jöjj vízfűza, de tsak ditsöfséggel,
Egy bozózú-állásban próbád' ne végezd-el.

Gyözedelmed által Királyodtól nyerhettz
Kegyelmet, és útat Chiménéhez verhettz.

Mert a' gyözedelem tsak egyedül az út,
Mellyen még Szerelmed, birhatására jút.

De én itt befűllek! a' dolog fietö,
Tartóztatlak pedig, nem késleltethetö.

Siefs hát! hartzolj 's nyerj, Királyod hadd láffű
Ha nem jobb, leg alább, hogy vagy a' Gróf máffű.

NEGYEDIK FEL- VONÁS.

ELSŐ KI-JÖVETEL.

C H I M E N E, E L V I R E.

C H I M E N E.

E L V I R E! tudod-é? 's vallyon nem hazug hír?

E L V I R E.

Nem hinné Nagysád a' Nép örömében fir.

'S Ez ifjú Vitézt úgy nézi mint védelmét.

Tsudálja 's az Égig vízi győzedelmét.

A' *Maur* gyalázattal tölle meg-veretett,

'S A' melly hirtelen jött, úgy el-féleltetett.

Három óra alatt illy' ütközetet nyert,

Két Királyt el-fogott, Köz Embert sok ezert.

Illy' Vitéznek fenki ellent állni nem mert.

C H I M E N E.

'S Rodrig keze által tettünk ezekre fertz?

EL-

E L V I R E.

Mindent mint nagy Vezér, fokat mint Vitéz tett,
'S A' két Király rabbá tsak keze által lett.

C H I M E N E.

Kitől tudod kérlek e' nagy újságokat?

E L V I R E.

A' Nép az Egekig hirdeti azokat.
És ötet ezekért, Haza óltalmának
Mondja örömének, 's örző Angyalának.

C H I M E N E.

Hát vallyon ezekről a' Király mit ítél?

E L V I R E.

Elejébe menni Rodrig még-is tsak fél.
De Diego örül 's már a' Királyokat
Képében által-is adta mint rabokat.
'S Tsak ez egyre kérte a' Király' Kegyelmet,
Erezze magához hogy ezen Védelmet.

C H I M E N E.

Nem kapott-é febet?

E L V I R E. Arról hevenyében
Nem halhattam. Nagysád változik fínében?

C H I M E N E.

Rá figyelmeztvén majd el-felejttem magam',
'S Szükség ébreztetem meg gyengült haragom.
Szi-

Szívem, ditséretét örömmel halgatja,
 'S Néma betsületem meg nem tartóztatja.
 Szeretetem halgass! Haragom gerjedj-fel!
 Atyám' ölte-meg! ha két Királyt fogott-el.
 'S Vitéz fegyverének leg-első munkája,
 Testem árvaságát jelentő ruhája.
 'S Akárki mit mondjon, e' Nemes Elméről,
 Valami rajtam van nékem álló vétkéről.
 Ti kik lobbantjátok haragom': gyázos szín,
 Fekete öltözet, fátyol és bakatsin!
 Első győzedelme fomorú postái!
 A' Betsületemnek légyetek strá'sái.
 'S Ha szeretemen erőt nem vehetek;
 Kötelességemről engem meg-intsetek.
 Ne féljete azért hogy már kéttzer nyert ő.

ELVIRE.

Tsendefedjék Nagysád! A' Hertzeg Aszszony jó.

MÁSODIK KIJÖVETEL.

A' KIRÁLY KIS-ASZSZONY, CHIMENE, LEONORA, ELVIRE.

URRAKA.

Nem azért jöttem hogy fájdalmid' enyhítsem;
 De hogy könyveidhez könyvim' elegyítsem.

E

CHI-

CHIMENE.

Örömnek napja ez, tellyes vígadókkal,
Felséged hát inkább örüljön azokkal.

A' fíras, sohajtás tsak engemet illet,
Máfoké az öröm, mert győzedelmet vett
Rodrig, 's a' Köz Jónak szolgált fegyverével,
De engem által vert ő annak élével.

Hazája ótalma, Híve Királyának,
És tsak én mondhatom fíralmam' okának.

URRAKA.

Igaz! én Chiméném, merő tsudákat tött.

CHIMENE.

Ez a' kedvetlen hír már füleimhez jött.
Mindenek-is mondják vitéz fegyveréről
Hogy ő szerentéfebb, mint sem szerelméről.

URRAKA.

De hogy lehet ez Hír kedvetlenségedre?
Ha egyfzer e' Vitéz jutott szerelmedre.
Szíved Lelked ő vólt, 's íz érzéfid vélik
Jónak, ha dolgait tsudának ítélik.

CHIMENE.

Más akárki ötet méltán dítsérheti,
De mint újjabb mérget fám azt nem nyelheti.
Mert ditséretével Szívem' fájdalma nő,
Erzem mit veztek-el, halván hogy mit ér ő.

Ah

Ah keserves kínnya fzeretö Szívemnek!
 Uj Érdeme, újjabb eröt ad tüzemnek.

De kötelelségem elsöbb, 's hátrább veti
 Szerelmem', 's halálra vélem kerésetti.

U R R A K A.

Nagy Nevet fzerzettél tegnap, hogy magádon
 Eröszakot tettél; 's illy' nemes dölgodon

Az Udvar el-bámúlt, és nemes Szívedet
 Tsudálván mindenek, fántuk fzerelmedet.
 De ha hinnél az én hív barátságomnak.

C H I M E N E.

Hízek; és tartom azt fö böldogságomnak.

U R R A K A.

A' mi tegnap helyyes völt, ma jól nem menne,
 Mert Rodrigón kívül öltalmunk ki-lenne?

Ö a' Nép' fzerelme, 's tsak ö reménsége,
 A' Maur félelme, Castil' erőfsége.

A' Király maga is rólla ma úgy ítél,
 Hogy benne az Aryád fel-támadott és él.

Gy szóval a' Köz-Jót üldözöd te benne,
 S illik-é, szabad-é? 's már arra ki-menne?

eti. Hogy Attya halála bozfzúlhatására,
 Ellenségnek adná Hazáját prédára.

ö. Mi rézünk vétkében? hogy velle bennünket
 ö. öntettz, és halálra keresed éltünket.

ah

De ezzel nem tzeélom, hogy rád ragadjon zenney,
 'S Atyád gyilkosához valahogy férjhez menney.
 Erre, ha látnám-is, ki-irtnám kedvedet,
 Ne üldözd; de vond-meg hát szeretetedet.

CHIMENE.

A' felette jószág, 's kissebbség együtt jár,
 Köteletségem-is én töllem többet vár.
 'S Noha szeretetem arra kéntelen lép,
 A' Király szereti! és imádja a' Nép.
 De zöld boroftyánnját, hogy ha tsak tehétem
 Fekete gyász színnel még meg-elegyitem.

URRAKA.

Atyánkért szép dolog ha bozfút állani,
 Azért szerelmünkkel-is szembe szállani:
 De sokkal szebb dolog, ha Hazánk' javáért
 Vérünk' fel-áldozzuk, 's annak óltalmáért.
 Hidd-el! nagy büntetés, hogy ha nem szereted
 Elégge meg-kínzod, ha tölled el-veded.
 A' Köz-Jó tenéked ilyen törvényt tézen,
 A' Király' tettzése pedig tsak a' lézen.

CHIMENE.

Szabad velle, de tsak halgatnom nem lehet.

URRAKA.

Gondold-meg mit akarék, 's még a' mire mehet
 Én mégyek; e' dolgot de te Szívedre vedd.

CHI-

C H I M E N E.

Az Atyámnak Véré semmit el nem enged.

HARMADIK KI-JÖVETEL.

A' KIRÁLY, DIEGO, ÁRIÁS, RODRIGO,
S A N C H E.

A' K I R Á L Y.

Nemes Nemzetednek újabb 's nagyobb fénye,
Kiben mindenkor volt Castilnak reménye!

Vitéz Eleidet már-is vitézséggel

Fel-éred, sőt felyül múlod ditsősséggel.

Több érdemed, mint sem meg-júalmazhatnám,

'S Hívseged' illendő bérét meg-adhatnám.

Hazádnak félelem' helyett bátorságot,

'S Királyi páltzámnak' illy' állandóságot,

Ellenségünk ellen tellyes győzedelmet,

A' Moroknak szerzél végső vezedelmet.

A' mig én kézülok, addig a' hartz meg-van,

Illy' érdemed bizony júalmazhatatlan.

De ugyan tsak a' két fogoly Király lézen
Júthalmad; Légy Czirjek a' melly Urat tézen.

Ök magok neveztek ma Czir-nek tégedet,

Légy az! helyben hagyom én-is e' Nevedet.

Légy Czir! 's e' Név légyen Toledo félelme,

Minden Ellenségink' végső vezedelme.

E' Nével mindennek tudtára-is légyen
Mit érij, és előttem érdemed mit tégyen.

R O D R I G O.

Kitsiny szolgálatért igen nagy jutalom
Felségednek illy' nagy Kegyeime, meg-vallom.
Sőt mivelhogy érzem, hogy nem érdemelem,
Felséged magamat szégyenlteti velem.
Tudom Királyomnak, tudom Országának,
Hogy mivel tartozom, ezek Köz-Javának,
És hogy ha ezekért ki-ontom véreimet,
Én azzal tézem csak kötelességemet.

A' K I R Á L Y.

Igaz! Híveimnek kötelességek ez,
De közzülök mellyik vízi azt így véghez?
A' közép mértéket ha meg nem haladja
A' Vitézség; ilyen jelét nem-is adja.
Méltán ditsérlek hát! De ezen ütközet
Beféld elé nékem mindenképen hogy lett?

R O D R I G O.

Tudja Felséged, hogy e' vezedelemben,
(Melly miatt a' Város volt nagy félelemben)
Atyámhoz Baráti gyültek volt felesen,
Kik kérének engem' még azon hevesen.
De Felséges Uram! engedelmet kérek,
Parantsolat nélkül hegy lettem Vezérek.
A' vezély közel volt, én-is hát fiettem.

Az Udvarba vinni fejemet féltettem.

Szebbnek 's édesebbnek tartván úgy halálom',

Hogy ha Királyomért Életemtől válom.

A' K I R Á L Y.

A' boffzú vételben lett hirtelenséged'

Győzedelmed helyre hozza ; 's jó mechtséged.

'S Chiméné panaszát tsak azért hálgatom,

Hogy az által talám meg-vígasztaltatom.

De térj a' dologra.

R O D R I G O.

Engem' téznek Főnek,

'S Mind bátor Vitézek, öt fázon el-jönek.

De míg a' ki-kötő helyhez érünk, több jö,

Ugy hogy már ott fámunk három ezerre nő.

El-érkezhén oda, őket el-rendelem,

Négy csoportra osztom, 's egyik marad velem.

Szép tsendefen hármát apró csoportokban,

Bé bútatom némely itt talált hajókban.

A' vélem valókat hasmánt le-fektetem,

És fíntén éjfélig tsak így hevertetem.

Minden áll helyekre tézek sűrűséggel

Strá'sákat, hasonló móddal 's tsendefséggel.

'S El-hitetvén vélek, hogy engem' illy' véggel

Felséged küldött-ki, voltak mind kézséggel.

Egyzer a' Tsillagok gyenge világánál,

A' mint én vígyázhék a' Tenger' partyánál:

Látom, hogy a' Tenger' vízfolyásával

A' *Maur* érkezik harmintz hajójával.

A' Habok tafitván mint egy, hamar ki áll,
Strá'sát foholt nem lát, senki ellent nem áll.

E' mi tsendeségünk ötet úgy meg-tsalja,
Hogy már elméjében a' Vároft fel-falja.

Vas matskákat hánynak, 's ki-jönek mérészen,
'S Keleptzénkbe adják magokat egészen.

Ekkor mi fel-keünk főrnü kiáltással,
'Társink a' hajókból fínt' oly' rikóltással
Ki-jönek, 's fegyverünk mint a' fényes tsillag
A' *Maur* feje felett mind egy aránt villag.

Meg-ijed, el-rémül, tsügged reményében,
Ki-vont fegyvere is tsak refket kezében.

Noha jött prédára, 's arra vólt vágyása,
De nints szárazon, nints vízen maradása.

Vágjuk és kergetjük; főrnü a' romlása,
Véreből lett egész patakok' folyása.

Ellent állni nekünk közzülök egy se mér,
'S Meg-bontott rendekre senki vízfza nem tér.

De Királjok, öket mind addig bíztatják,
Míg Szívek meg újjúl, és rendbe hozhatják.

Kiáltják: Hartz nélkül így meg-halni fégyen,
'S Veszedelmek' oka tsak félelmek légyen.

Oflik így félelmek, 's már kardhoz is nyúlnak,
Meg-álnak; 's Vitézink' közzül fokban húlnak.

A' Hartz helyly, a' hajó teli hólt testekkel,
A' Tenger vereslik, ki-omlott véerekkel.

Oh melly sok szép dolog marad setétségben!
Mert homályos lévén, a' ki mit vitt végben
És vitéz próbáit csak maga tudhatta,
'S Kié a' fzerentse, maga se láthatta.

Én a' miéinket erőssen bíztatom,
Hol ezt segitem-meg, hol amaszt nógatom.
Sokszor rendbe fedem a' bomlott rendeket,
Ha azokat intem, ditsérem ezeket.

Én se tudtam épen, míg meg nem virradott,
Hogy a' győzedelem nállunk meg-maradott.
A' *Maur* meg-lankad, látván vezedelmet,
'S Miéinknek jöni újabb segedelmet.

A' Halál' félelme tsüggefti Szíveket,
Futnak hajójokhoz, vágják köteleket.
Bolyongva faladnak, s' zörnyü kiáltások,
Királjokra nintsen semmi vígyázások,

El-maradtak-é? vagy ök-is vélek futnak,
A' félelem miatt ezekbe sem jutnak.

A' Tengeri nagy hab őket játszodtattya,
Hol a' parthoz tsapja, hol onnan el-hajtya.
Királyokkal maradt vólt a' melly kevés nép,
Tsak hamar általunk halál horgára lép.

Bátor igen drágán adják-is élteket,
A' Királyoktól én kérem fegyvereket.

De nem adják a' míg lábakon állanak,
'S míg a' vélek valók mind el nem hullanak.
Nints már mód! magokat nem-is védelmezik,
Hanem elsőben-is a' Vezért kérdezik.

Meg-mutatván magam' meg-adják magokat,
Felségedhez küldém azonnal azokat.

NEGYEDIK KI-JÖVETEL.

A' KIRÁLY, DIEGÓ, RODRIGÓ, ÁRI-
ÁS, ALONZÓ, SANCHE,

A L O N Z Ó.

Uram Király! vizont itt az Udvarban jár
Chiméné, kefereg és ítéletet vár.

A' K I R Á L Y.

Terhes köteletség! alkalmatlan rosz hír!
(Rodrigboz fordul)

Eredj! hogy ne lásson míg előttem itt sír.

Igy kell-e köszönnöm ritka vitézséged?

De jer! elébb hogy meg-öleljelek téged?

(Rodrigo el-méggyen)

D I E G Ó.

Chiméné üldözi, 's félti az Életét.

A' K I R Á L Y.

Meg-próbálom, halván én-is fzeretetét.

Mútafs komor ortzát.

ÖTÖDIK KI-JÖVETEL.

Az előbbeniek és CHIMENE.

A' K I R Á L Y.

Légy nyugodt elmével

Chiméné, mert nyertes vagy győzedelmével.

Rodrigo halálos 's mérges sebeket vett,

Ugy hogy, már előttünk, meg-hólt, és oda lett.

Az Ég meg-halगतott, 's kívánságod bé-tölt.

(Diegohoz szól)

Nézd hogy változik már és finéből ki-költ.

D I E G O.

De nézze Felséged ájúló félben van!

Szerelme ereje melly ki-mondhatatlan!

A' fájdalom bé-zárt Szívét által hátja,

És titkolt szerelmét ki-nyílatkoztatja.

C H I M E N E.

Mit? 's hát meg-hólt Rodrig?

A' K I R Á L Y.

Nem hólt, nem hólt! él még,

Él; 's változás nélkül Szíve éretted ég.

Ajúló Szívednek ez újjúlást hozhat.

C H I M E N E.

Az öröm mint a' bú ájúlást okozhat.

A'

A' nagy, 's nem várt öröm erönk' el-fakasztja,
'S Érzékenységiunkel Szívünket bádgyasztja.

A' K I R Á L Y.

A' mit látunk, érted láttatlan nem lehet,
Szemed bizonyóságot fájdalomdról tehet.

C H I M E N E.

Légyen! hogy ezzel-is keservem' nagyítsa :
'S Hogy érte ájúltam. Felséged állítsa.
De méltó fájdalmat úgy-is érezhetek,
Mert ha meg-hólt, rajta böffzút hogy vehetek?
Hazájaért lévén, ditsősséggel lenne
Halála, és füstbe üldözésem menne.
Illy' ditsősséges Vég méltó irigységre,
Halálát kívánom, de nem ilyen végre.
Nem ditsősségére folljon piros vére,
Hanem jussön feje Biró fegyverére.
Neve töröldjék el Atyám' haláláért,
Halljon-meg Atyámért és nem Hazájaért.
Mert ki Hazájaért tézi-le életét,
Haláltól menti-meg jó emlékezetét.
Győzelmét akarom, 's méltán akarhatom,
Hazájának hafnált, 's lert jobb áldozatom.
Most már nemesb, nagyobb, 's híresbé tétetett
Fő Vezér, 's Laurussal meg-ékesített.
Egy szóval: e' rólla Szivem' gondolatja,
Hogy ő már Atyámnak méltó áldozatja.

De!

De! mi reménségnek felétől vitetem?
 Rodrig mit fél töllem, 's miért-is kergetem?
 Keserves könyveim, tsak mások tsúfsága,
 Mert menedék helyye Felséged' orzága.
 Itt ő szabadon már mindent meg-tehet,
 Mint Ellenségein, rajtam erőt vehet.
 Az ő ki-folyt vérek a' törvényt el-nyélte.
 'S Vétke, győzedelmi pompáját nevelte.
 Söt én-is a' 'Törvény' nagy gyalázatjára,
 Még két Királyokkal mégyek pompájára.

A' K I R Á L Y.

Az indulat benned fokra kezde menni,
 Szükség a' Bírónak mindent fontba tenni.
 Atyád meg-hólt, de ő kereste magának,
 'S Az Igasság kedvez a' Digó Fijának,
 Ne vádolj! Szíveddel míg tanátsba nem mégy,
 Mert azt Rodrig bírja 's magad ellen ne légy.
 Söt tudom! Szerelme közöni Kegyelmet
 Titkon Királyodnak, érezvén védelmét.

C H I M E N E.

Védelmét közönni haragom' tzeljának!
 Fájdalmim' okának, 's Atyám gyilkosának!
 Méltó üldözésem' semminek ítélik,
 'S Hogy fámba nem vészik, Kegyelemnek vélik.
 Sírásim' Felséged ha könnyen fzenvedi,
 Folyamodnom talám fegyverhez engedi.
 Fegy-

Fegyver által esett rajtam e' sérelem,
 Fegyver' által legyen hát elég tételem.
 Minden Vitézektől Rodrig' fejét kérem,
 'S Ki el-hozza annak magamat ígérem.
 Hartzoljanak, 's mihelyt annak vége lézen,
 Azé lézek, a' ki rajta bo'fzút vézen.
 Adassa Felséged mindennek tudtára.

A' K I R Á L Y.

E' fokás volt eddig az Ország' kárára;
 Mert egy kis hibának meg-bo'fzúlásáért,
 Sok Nagy Haza' Fia véletlen véget ért.
 Ez a' hibás fokás a' bünt meg-mentette,
 'S Az ártatlanságot, gyakran meg-büntette.
 E' fokás a' gonoszt fokoz meg-mentette,
 Az ártatlant pedig koporsóba tette.
 Nem engedem! mivel drágább Rodrig' vére,
 Mint sem ki-tétetnék illy' vak szerentsére.
 'S Ha egy illy' nemes Szív vétett valamiben,
 El-töröltetett az *Maurok'* vérében.

D I E G O.

Felséged a' Törvényt ne fegje érette,
 Holott az Udvar-is, azt fokásba vette.
 Mit gondolna a' Nép, irigység mit vélne?
 Ha Felséged tiltná, 's ő hartzolni félne.
 Szégyen szép fin alatt olly' próbát nem tenni,
 Mellyre a' Nemes Szív kéz örömmel menni.

E' kedvezés. fülne néki kissebbségét;
 Tartsa fenn hát homály nélkül ditsőfségét.
 A' Gróf' mérészségét meg-tudta büntetni,
 Illy' Vitézségét már nem kell el-temetni.

A' K I R Á L Y.

Mivel úgy akarod, nem bánom, ám legyen,
 De ha egyet meg-győz, majd rá ezer mégyen.
 És minthogy Chiméné a' nyertesnek bére,
 Majd minden Vitézem törne életére.

Nem igazság hát hogy fok ellen próbáljon,
 Elég hogy egy' ellen egyszer fzembe fáljon.
 Chiméné Te válassz, 's egy nagy bajnokot kérj
 'S Ez ügyedről oltán többet fólni ne mérj.

D I E G O.

Nyiffon fabad mezőt Felséged, 's még sem lel
 Senkit abban, mivel kardjától minden fél.
 'S Ki ne félne! illy' nagy próbáit fzemlélvén,
 És oda ki menne? ott illy' Vitézt vélvén.

Tudván előre hogy vesztő lefz nem nyerő,
 Ki lenne e' Vitéz? vagy olyan vakmerő.

S A N C H E.

Nyittafsék tsak mező, mert itt van a' Vitéz,
 Itt van a' vakmerő; 's próbálni mér e' Kéz.
 Illy' kézségem' végye Nagyságod Szívére,
 'S Emlékezzék nekem tett ígéretére.

A' K I R Á L Y.

Chiméné bízol-é? 's kérésére rá mégy?

C H I M E N E.

Uram! meg-ígértem.

A' K I R Á L Y.

Hólnapra kézen légy.

D I E G O.

Felséges Uram! ne mennyen illy' fokára,
A' Nagy Szív mindenkor kéz ilyen próbára.

A' K I R Á L Y.

Mostjött ütközetről,'s mindgyárt máfra mennyen!

D I E G O.

Elég ideje volt eddig, hogy pihennyen.

A' K I R Á L Y.

Vagy tsak két óráig akarom, nyúghafsék,
De hogy ezzel másnak példa ne adafsék,
És láfsák hogy ezt-is bajoson fzenvedem,
'S Az illy' véres hartzot többfzör nem engedem:
Sem én, sem, Udvari arra nem-is mégyen,
Az Hartz Köz Bírāja, tsak Áriás légyen.

(Áriásboz szól)

Vígyázz rá, bánnyanak Vitézek' módjára,
A' nyertest hozd idé ezen palotára.

Akár-

Akárki legyen az, fáradsága bére
 A' lefz: hogy Chiménét én adom kezére.
 És jutalma az ö Jegy' váltása lézen.

C H I M E N É.

Ah! Felséged nékem kemény Törvényt tézen.

A' K I R Á L Y.

Panafolz, de Szíved azt másként gondolja,
 Ha Rodrig nyér! Férjed lefz, 's mit panafolja
 Szád? a' mit Szerelmed és Szíved nem hízen,
 A' ki nyér, el hidjed, hogy az Férjhez vízen.

ÖTÖDIK FEL- VONÁS.

ELSŐ KI-JÖVETEL.

R O D R I G O, C H I M E N É.

C H I M E N É.

MIt? Rodrig hozzám jöfz? illy' bátorságod nagy,
 Menny-el! itt léteddel gyalázatomra vagy.

F

ROD

R O D R I G O.

Meg-halni akarok, 's mingyárt el is mégyek,
 Tsak jöttem, hogy tölled végső bútsút végyek.
 Néked hódolt Szívem halálig hívségét
 Meg-tartya; 's most tézi vég kötelelségét.

C H I M E N E.

'S Hát meg-halni kívánz!

R O D R I G O.

Ezzel én tartozom.
 Méltó haragodnak éltem' fel-áldozom.

C H I M E N E.

'S Halni kívánz! Sánche illy' Vitéz hogy leve?
 Illy' félelmet tölle Szíved mikor veve?

Hogy lett Sanche bátor, 's Te félénk hogy lettél?
 Még kardot sem húztál, 's tölle meg-ijedtél.
 Az, a' ki a' *Maurokon*, 's Atyámon erőt vett,
 Sanchéval fél vívni, 's már kétségbe esett.

Mikor leg-zükségesb, Szíved félénké lett.

R O D R I G O.

Halálom' keresem, 's nem az ütközetet.
 Mert inkább szeretvén Téged' mint életem',
 Hogy éltem' keresed, élni nem szeretem.

Szívem az a' mi vólt, de nem védelmezi
 Karom, kinek vérét Chiméné éhezi.
 És ha magamért lett volna baj vívásom,

Még

Még ez éjjel esett volna meg-halásom.

De vigyáztam Hazám' 's Királyom' javára,
Nem akartam halni ezeknek kárára.

Szívem Nemes, légyen nemes hát halálom.
Azért mint áruló éltemtől nem válom.

Most magamért lévén már ez ütközetem,
Te kéred! 's én önként le-tézem életem.

Véremtől kímélted tulajdon kezedet,
Máfra bíztad bozózú álló fegyveredet.

E' fegyvernek így-is, illik meg-hódolnom,
'S Halált hozó sebét örömmel tsókolnom.

Te tölled éretted Szívem úgy érezi,
Mint betsületedet a' melly védelmezi.

Íffé által Sacnhe nyitva lefűz kebelem,
Mert az ő kezében kezedet tífzelem.

C H I M E N E.

Kötelefségemben ha olly' Törvényt lelek,
Hogy Szívem ellen-is Téged' üldözzelek.

Szerelmed néked-is ha olly' Törvényt tézen,
Hogy karod fegyvert-is az ellen nem vézen.

A' ki értem hartzol; nyisd-fel jól femedet,
Meg-lásd mert élteddel el-vezted híredet.

El-véűz ditsőséged, a' mellyet szerzettél,

Azt híűzik, ha meg-halűz, hogy meg-gyűzöttettél.

Betsületed' nállam' betsesbnek tartottad,

'S Azért kezéd' Atyám' vérében mártottad.

'S Ez óltotta benned Szerelmed' hívségét,
 Es birattatásom' édes reménségét.
 Most betsületedet így akarod tsalni.
 Hogy ütközet által már kívánz meg-halni.
 Gyalázat! magadhoz hogy hasonló nem vagy,
 Ha nagy Vitéz vóltál, most miért nem vagy nagy?
 Tsak ellenem van hát minden méréséged,
 'S Ha velem bajod nints, nintsen vitézséged.
 Az Atyám' hírét így nem fánod üldözni,
 Hogy ötet meg-győzted, 's téged' más tud győzni.
 Ha én kívánom, Te ne kívánd haláloed',
 Nézd betsületed', ha élted' nem sajnáloed.

R O D R I G O.

A' Grófon 's Maurokon vett diádalmain,
 Szép Ditsőségemre nagy bizonyságaim.
 Nem fűkség hát azért magam' védelmezni,
 Tudják mit ér Szívem, 's miként tud érezni,
 Tudják mindent mérő nagy Vitézségemet,
 'S Hogy fő kintsnek tartsam illy' betsületemet.
 Rodrig meg-halhat hát, még-is ditsősége
 Szennyet nem kap, 's homályt bátor Vitézsége.
 Azt fogják mondani: Mivelhogy feregetett,
 Meg-holt, de nem azért hogy meg-győztetett.
 Meg-holt, mert élete vólt tsak Chiménében,
 'S Halálnál nagyobb kin vólt gyűlölségében.
 És a' melly sors ötet velle üldöztette,
 Magát annak önként alája vetette.

*Szeretője néki vérét öhajtotta,
'S Ő azt kimelleni véteknek tartotta.*

Betsületének ő, forró feketetét,

És Szeretőjének áldozta életét.

Mert sokkal drágábbnak vélte betsületét

Chiménének, 's nálla öltöbnek életét.

Meg-ládd hát hogy mid ön történik halálom,

Abban ditsőségem' fennyét nem találom.

Leg-alább halálom ditsőséges lézen,

Azért hogy Chiméné rajtam bozózút vézen.

CHIMÉNÉ.

Minthogy tehát élted' 's híred kedvesége

Nem elég ok néked, hogy lenne mentsége

Éltednek; Édesem! nézzed szerelmemet

Szerels, te-is, ments-meg Sanchétól engemet.

Hartzolj! és bonts-fel egy olly' kötelességem'

Melly annak ad, kihez vagyon gyűlölségem.

'S Mondjak-é még többet? eredj! nyerj 's fájamat

Dugd-bé, 's fabd magadra tett fogadásomat.

Ha Szíved értem ég, tudd-meg-hogy jutalma

Chiméné; a' kinek lézen diadalma.

De már fokot mondék, fégyenlem 's el-mégyek.

(Chiméné el-mégyen)

R O D R I G O.

Ah! nintsen' már senki, kinn erőt ne végyek.

Jöjjön bátor Szentelt Vitézek' fellege,

Jöjjön Spanyol, Castil' 's Maurok' serege,

ülfe egybe magát, és Tábort formáljon,
 'S Igy lelkesített Karom' ellen áljon!
 Minden Seregeket de csak meg-nevetem,
 Szerelmem' tzeljától mert erőlttetem.

MÁSODIK KI-JÖVETEL.

U R R A K A (*egyedül*)

Oh Jaj! nézzek-é még nagy fületésemre!

A' melly tiltya tüzemet.

Vigyázzak-é még-is kínos szerelmemre!

Ostromolja bennem, melly Királyi Nevemet.

Ezek rágnák Szívemet.

Mi lefz könnyebbségemre?

Rodrig! Vitézségéd méltó szerelmemre

De nem vagy Királyfi, 's fégyent hozf fejemre.

Kegyetlen fors! melly meg-fojtod ditsöségem'

Vagy óltod fzeretetem?

Együtt jár örömöm és keferüségem,

A' miért ég Szívem, azt tiltya Nemzetem.

Oh nyomorúlt életem!

Mi lefz még az én végem?

Sok kínaim által ha vagy fzeretetem'

Nem ólthatom, tzelját vagy el nem érhetem?

De mjt hanyom elmém? mert válastásomat

Méltán nem fégyenlhetem.

És Királyi Házból lett fármazásomat,

Rodrigóhoz menvén Férjhez, el nem temetem.

Mert

Mert még hízelkedhetem
 'S Bízthatom magamat,
 Hogy két Királyt fogván a' Ki *Czid* nevet nyert
 Orzágra, 's Királyi Páltzára tehet fírt.
 Méltó ugyan hozzám de már Chiménére
 Néz, és lángol fírelme.
 Mivel Chiménéhez kiált Attya vére
 üldözné ugyan, de esnék fírelmére;
 Ha nem lenne védelme.
 Nem juthatok Szívére!
 Mi hafnom nekem ez vezekedésekben,
 Ekkor-is egy másért ha égnék Szívekben?

HARMADIK KIJÖVETEL.

URRAKA LEONORA,

URRAKA.

Leonora, mért jössz?

LEONORA.

Hogy fírentsélteffem
 Felséged' nyúgalmát 's fíemmel nézhessem.

URRAKA.

Illy' fájdalmak között nyúgodalmat ki vél?

LEONORA.

Ha a' fíretet tsak reménséggel hal 's él.

Felséged Rodrigot már nem fzeretheti,
 Mert ez hartz éltének avagy végét veti,
 Vagy pedig Chiméné, ha nyer! övé lézen,
 'S Felséged reménye így meg-hal egézen.

U R R A K A.

Ennek még fok hijja.

L E O N O R A.

Minn épít Felséged?

U R R A K A.

Azon, a' minn néked nem lehet kéttiséged:
 Mert ha Rodrig gyöz-is, módot gondolhatok
 Szándéka tzéljának ellene állhatok.

A' fzeretet talál ezer mesterséget,
 'S ha fajdalmat fzerzett, nyújt is reménséget.

L E O N O R A.

Ha tüzeket Gómes' vére nem ólthattya,
 Felséged-is bizony azt meg nem fojthattya.
 üldözésében-is mert nyilván mütattya,
 Chiméné Rodrigót hogy nem útálhattya.
 Nem válaft magának olly' Vitéz kezeket,
 Mellyek nagy próbákkal nevelték híreket.
 Sánche Rodrig ellen néki eleget ér,
 Mert tsak most ránt kardot, 's próbálni alig mér.
 E' viadal iránt bátor reménsege,
 Mert kitsiny és gyenge Rodrig' ellensége.

Eb.

Ebből hogy kéntelen láttzik üldözése,
 'S Ki-tettzik hozzája melly nagy kedvezése.
 üldözi, Attyának hogy eleget tégyen,
 De úgy hogy az Attya' gyilkosáé légyen.

U R R A K A.

Látom! Chiménétől de irigylí Szívem
 Rodrigót, 's reménli hogy még lézen hívem.
 Oh kinos Szívemnek kinos fzeretete!

L E O N O R A.

Felségedet fényes Királyi Nemzete,
 Nem Jobbágyhoz köti hanem Koronához.

U R R A K A.

Szívem ragad hozzá nem úgy mint Szolgához;
 Nem! mert én Rodrigót másként nevezhetem,
 'S Mint tsak egy Köz Urat nem-is úgy nézhetem.
Czid ő már, 's Szerelmem' tsak *Czidre* intézem,
 Vitézségét, és két Király rabját nézem.

De meg-gyözöm magam' nem féületésemért,
 'S Nem a' gyalázattól való félelmemért.

Szerelmeket nézem, mellyet én gyújtottam,
 Nem óltom hát azt-meg, a' mit lobbantottam.

Há Király vólna-is magamat meg-gyözöm,

'S A' mit a' Hartz úgy-is tenne, meg-elözöm.

Látod Szívem, látod azt már mire vettem,
 Jere! végezd-el te, a' mit én kezdettem.

NEGYEDIK KI-JÖVETEL.

CHIMENÉ, ELVIRE.

CHIMENÉ.

Elvire! Szívemnek melly titkos gyötrelme,
Mikor reméni, ugyan akkor van félelme.
A' mit most óhajtok, majd hogy meg-lefz félek,
'S Akármit kívánniak, abból jót nem vélek.
Két engem Szerető Szívet hartzoltatok,
'S Akármellyik nyerjen én méltán írhatok.
Ah szerentsétlen fors! vagy, a' kit szeretek,
Meg-hal, vagy Atyámért bofzút nem vehetek.

ELVIRE.

Nagysád akármiként nyúgodalmat talál,
Vagy Rodrigot nyeri, vagy rajta bofzút áll.
'S Így a' szerentsés fors ebben ditsőséget,
Abban pedig ferez nagy gyönyörüséget.

CHIMENÉ.

Mit! Atyám' gyilkosát Férjemnek esmérjem?
Vagy Rodrig' győzője légyen az én Férjem?
Im' kezem olly' kézhez már köteleztetett,
Melly előttem drága vérrel meg-festetett.
Szívem egyikben-is nyúgodalmat nem vél,
'S Hartzoknak végétől mint haláltól úgy fél.
Távozz bofzúállás! távozzál ferelem!
Kikben öröm helyett csak kínomat lelem.

Egek!

Egek! sebhett Szívem már hogy enyhülhessen!
Légyen! hogy egyik se nyerjen, vagy veszessen.

E L V I R E.

Ugy a' Nagysád szíve csak újjabb kint lelne,
Ha Rodrig ellen még tovább-is ki kelne.

És e' hartz után-is üldözi, kergeti,

Azt a' Nagysád Szíve mint magát fzereti.

Jobb hát ha Rodrig nyer, és újjabb fényt vézen,
'S Nagysád panaszára így zabolát tézen.

'S Meg-fojtván jajjait, Király' végezése

Annak adja, kihez van Szíve tettzése.

C H I M E N E.

Tám azt hized, ha nyer, hogy én övé lézek?

Hogy hartzol, még azzal eleget nem tézek

Az Atyám' vérenek, melly töllem bofszút kér,

A' Király' kedvéért vizzé nem vál a' vér.

Tudom, Sanchét, hogy ő könnyen meg-gyözheti,
Ditsőségem' azért de el nem temeti.

Azért hogy a' Király néki ígért, ha nyer,

Még hozzám olly' könnyen ha tehetem nem fér.

E L V I R E.

Illy' gondolatokat üzzen-el magától,

Mert vétek, és féljen az Ég' haragjától.

Maga a' Szerentse Nagyságod után jár,

Betsülete ellen nints ha halgat-is bár.

Tám ugyan azt véli, hogy ha Rodrig meg-hal:

Attyát az életre vízza hozza azzal.

Mostani fájdalma nem elég fájdalom?

Több halál kell még is és újabb siralom?
Mennyen! nem érdemes hogy Rodrigé légyen.
Az ilyen tsudaság, vétek, nem csak fégyen.

Az Ég meg-bozszúlja, 's keferüségére

Meg-hal Rodrig, 's Nagysád jut Sanché kezére.

C H I M E N E.

Mit jövendőlf rozzat? ne duplázd kínaim?

A' nélkül is elég nagyok fájdalmaim.

Mind a' kettőt, ha tsak lehet, el-kerülöm,

Ha nem! ha Rodrig nyér, azt inkább örülöm.

Erre pedig nem vak fzeretetből mégyek,

Hanem tsak azért hogy Sanchée ne légyek.

És ezen félelem tselekezi bennem - - -

De jaj! oda vagyok, kit látok ISTENem!

ÖTÖDIK KIJÖVETEL.

Az előbbeniek és S A N C H É.

S A N C H É.

E' fegyvert Nagysádhoz fel-hoznom kellett!

C H I M E N E.

Mit! azt a' melly Rodrig' vérével festetett?

Álnok! hozzám jöni hogy merz? ha az, ki vólt

Drágább kintsem, gyilkos kezéd' általmeg-hólt.

Égj már szabadoson titkolt fzeretetem!

Mert jaj az Atyámnak már eleget tettem.

Egy esettel Nevem 's Hírem meg-mentetett,

'S Forró fzeretetem szabaddá tétetett.

SAN-

S A N C H E .

Tsendesebb elmével - - -

C H I M E N E .

Gyilkos! még szólj velem?

Meg öled ama' nagy Vitézt, mint képzelem,
 Nem vitézségeddel hanem tólvaj módra ,
 Mert mit hajtott volna , nyomorú karodra?
 Töllem semmit se várj ; semmi jót nem tettél,
 Szolgálni akarván gyilkosommá lettél.

S A N C H E .

Tsuda képzés! sólnom nem akar engedni.

C H I M E N E .

Tám hogy haláláról haljalak kérkedni?
 És én szenvedjelek fentelenül téged?
 Mig becélled estét, vétkem', 's vitézséged'.

HATODIK KIJÖVETEL.

A' KIRÁLY, DIEGO, ÁRIÁS, SÁNCHE,
 ALONZÓ, CHIMENE, ELVIRE.

C H I M E N E .

Felséges Uram! már nints mit fedezgetnem,
 A' mit úgy is el nem lehetett hitetnem.
 Felséged is tudta , 's meg-vallom, fzerettem,
 Atyámért üldözni de kényszerítetttem.
 Láthatta Felséged miként fzerelmemet
 Erölttettem, nézvén kötelességemet.

De már meg holt, és ha voltam üldözője,
Halálával lettem fánó fzeretője.

A' ki nemzett annak, míg eleget tettem
Sírtam, most már azon firok kit fzerettem.
Sanché védelmezvén engemet el-vezített,
'S Kitől illy' sebet vett Szívem, jútalma lett.

Szánnyon-meg Felséged, nézzen kegyelmére,
'S Ne fzeritson engem' szabott törvényére.
Győzedelme bére, valamim van, légyen,
Tsak hogy jútalmává engemet ne tégyen.

Hogy én egy Klastromban forsom' jajgathassam,
Szerelmem', és Atyám' halálát fírássam.

D I E G O.

Szeret Uram Király! 's már nem-is átalja,
Forró fzeretetét mert maga meg-valja.

A' K I R Á L Y.

Hibázol Chiméné! Szeretöd meg-nem holt,
És Sanché tenéked tsak hamis hírt vitt vólt.

S A N C H E.

Sebes indulattya miatt nem lehetett
Hogy elé beféljem a' Hartz miképen lett.

Ezen Nemes Vitéz, kiért fzíve úgy ég,
Fegyverem' el-vévén mond: *félned nem fűkség.*
Kékebb vagyok újra hartzolni, de olly' vért
Nem ontok, a' ki így próbál Chiménéért.

Mivel nekem most a' Királyhoz mennem kell,
Chiménének a' hartz hogy lett, te befél-el.
'S Fegyvered vidd néki a' nyertes nevével.

El-is vittem; de meg-tsalja nézésével
 Magát, 's hogy én nyertem, azzal azt gondolja,
 Fel-indúl; fzerelmét már nem-is titkolja.
 Fel-lobbant haragja fólnom nem engedi,
 Hogy elé beféljem éppen nem fzenvedi.
 Gyözetésem, Szívem' nagy gyönyörösége
 Illy' hív fzerelemnek, hogy lett illy' fzip vége.

A' K I R Á L Y.

Léanyom! ne fzegyenld illy' fzip fzerelmedet;
 Ne tagadd, 's már ne-is keresd mentségedet.
 Hijába öftönöz a' femérem téged',
 Mert már meg-mentetted tifted' 's ditsöfséged'.
 Már Atyádért Szíved eléggé bozfút vett,
 Midön Rodrig ennyi kétséges próbát tett.
 Az Egek vígyáztak Rodrig' életére,
 Nyúgodj-meg! és ne légy Szíved' ellenére.
 Rendelésemben-is nyúgodj-meg, mert Híved
 A' kit néked adok, és kedvelli Szíved.

HETEDIK KIJÖVETEL.

A' KIRÁLY, DIEGO, ÁRIÁS, RODRIGO,
 ALONZÓ, SANCHE, URRAKA, CHIMENE
 LEONORA, ELVIRE.

U R R A K A.

Chiméné! ne búsúlj, könyveid' töröld-el,
 'S E' Vitézt kezemből fogadd-el jó kedvel.

ROD-

R O D R I G O.

Engedje Felséged, hogy Szívem' kövessem,
 És Felséged előtt lábaihoz effem.

(térdre esik Chiméné előtt)

Nem jöttem most kérni érdemlett béremet,
 De hogy újra adjam kezébe fejemet.
 Nagysádat én sem a' Király' tettzésére
 Nem ízoritom, sem a' harznak törvényére.
 Ha Attyáért a' mit tettem még sem elég,
 Mondja-meg, megtévezem, tsaktudjam mi kell még?
 Mennyek-é még ezer bajnokkal próbára?
 'S Vigyem-é munkámat, föld' vég határára?
 Kell é egész roppant táborokat győznöm?
 'S A' Mesés Vitézek' híret meg-előznöm?
 Ha vétkemért eként botsánatot vészek,
 Próbálni merek, és tudom nyertes lézek.
 De ha Betsületét nem engedtelheti
 Egyéb, 's vétkemet csak Vérem törölheti.
 Ne törjön éltetre, mások' fegyverével,
 Im-hol van! üsse-el fejemet kezével.
 Győzhetetlen karom Nagysád meg-győzheti;
 Álljon bozszút rajtam, mert más nem teheti.
 De halálnál többel engem' ne büntessen,
 'S Emlékezetéből, óh jaj! ki ne vessen.
 'S Ha Nagysáért így nem fánom életemet,
 Nagysád se felejtse végképen engemet.
 'S Mondja: (emlékezvén fomorú végemre)
Szeretett! 's önként ment a' veszedelemre.

C H I M É N E.

Kelj-fel Rodrig; Uram Király! meg-valhatom,
Mert a' mit mondtam már nem tagadhatom.
Rodrig egy nagy Vitéz 's méltó hogy fízessem,
'S Királyom' tettzését illő hogy kövessem.

De bár erre ítelt Felséged engemet,
Vallyon miként nézné hozzá menésemet.
'S Felségednek légyen bár ez akarattya,
De igafságához hogy alkalmaztattya.

Hogy Rodrig a' Király' 's Köz Jó védelmére
Vólt, azért én légyek tehát az ő bére.
És én önként azzal terheljem lelkemet,
Hogy Atyám' Vérében mártottam kezemet.

A' K I R Á L Y.

A' mi hevenyében véteknek láttatik,
Idövel még gyakran helyyesnek tartatik.
Rodrigé kell lenned, mert el-nyert tégedet,
De inkább fízetem jó Híred 's Nevedet,
Mint benned tzeljät illy' hirtelen érheffe,
'S Diadalma bérét mingyárt el-veheffe.
Ha halad-is azzal, ugyan tsak hozzá mégy,
Adjad-is hitedet de idöt fel ne tégy.

A' gyáfra ha tettzik még egy eztendöt végy,
Rodrig fegyveredhez nyúlj te-is, 's kézen légy.
A' mi Széleinken a' *Maurt* meg-gyözvén,
'S Gonofz fándékjokban öket meg-elözvén.
Légy Vezérem, 's Népem vidd te-is ezekre
Vigy fegyvert, vigy halált, 's pufztulást földekre.

Tsak a' *Czid* névtől-is ök félelmet vésznek,
Eddig Urnak hívtak, majd Királynak téznek.

De mind ezek mellett, légy hív ő hozzája,
Légy a' Vitézségnek 's Hívségnek summája.
Jöjj vízfű; de újjabb fénnel 's nyereséggel,
Hogy hozzád meheffen, nagyobb ditsőséggel.

R O D R I G O.

Illy' jó Királyomért, nints a' mit ne tégyek,
'S Chiménéért a' kinn én erőt ne végyek.
'S Bátor tölle távol bajoson mehetek,
De elég fzerentsém, hogy már reménlhetek.

A' K I R Á L Y.

Bízhattz-is Királyod' tett ígéretében.
Bízhattz fegyveredben, 's Szeretöd' Szívében.
'S Hogy az ő Betsület pontját meg győzhessed,
Reményedet bennem, 's az időben vessed.

V É G E-

Haáz Rezső Múzeum
Tudományos Könyvtár
Székelyudvarhely

Haáz Rezső Múzeum
Tudományos Könyvtár
Székelyudvarhely

Haáz Rezső Múzeum
Tudományos Könyvtár
Székelyudvarhely

